

**MIEJSKI OŚRODEK POMOCY
RODZINIE W KIELCACH**

**Sprawozdanie
z działalności Ośrodka
za 2013 rok**

Spis treści

1. Informacje ogólne	3
1.1. Struktura organizacyjna i kadra Ośrodka	3
1.2. Schemat organizacyjny	6
1.3. Wydatki poniesione na poszczególne zadania wg rozdziałów	7
2. Charakterystyka poszczególnych form pomocy	13
2.1. Pomoc finansowa	13
2.2. Inne formy pomocy:	26
2.2.1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	26
2.2.2. Pomoc w formie żywienia	33
2.2.3. Pomoc w naturze	36
2.2.4. Usługi pralnicze	36
2.2.5. Wypoczynek letni	37
2.2.6. Mieszkania chronione i mieszkania chronione - interwencyjne	37
2.2.7. Program na Rzecz Społeczności Romskiej w Polsce	41
2.2.8. Praca socjalna i poradnictwo rodzinne	44
2.2.9. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	55
2.2.10. Klub Integracji Społecznej	59
2.2.11. Rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych	60
2.2.12. Pomoc dziecku i rodzinie	67
2.2.13. Dział Projektów Strukturalnych	78
2.2.14. Pomoc osobom bezdomnym	87
3. Pomoc instytucjonalna	94
3.1. Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny, ul. Żniwna 4	94
3.2. Kluby Seniora	100
3.3. Środowiskowe Domy Samopomocy	102
3.4. Dział ds. Instytucjonalnej Pomocy Osobom Starszym	110
4. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	112

1. Informacje ogólne

1.1. Struktura organizacyjna i kadra Ośrodka

Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach to:

- Uchwała Nr X/79/90 Miejskiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 1 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielcach”
- Zarządzenie Nr 15/90 Prezydenta Miasta Kielc z dnia 3 sierpnia 1990 r. w sprawie organizacji i zadań Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Kielcach
- Uchwała Nr 84/99 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 25 lutego 1999 r. zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach
- Uchwała Nr XLIV/797/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Kielcach
- oraz innych aktów prawnych, w oparciu o które Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach realizuje zadania statutowe.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania nałożone na Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach mogą być realizowane dzięki stworzonej odpowiedniej strukturze organizacyjnej Ośrodka:

I. Dyrektor

1. Dział Opieki i Wychowania

- a) Zespół Profilaktyki Rodzinnej
- b) Świetlice Środowiskowe dla Dzieci i Młodzieży

2. Dział Adaptacji Osób Niepełnosprawnych

- a) Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

3. Stanowisko ds. bezpieczeństwa

- a) Stanowisko ds. bhp.i p.pożarowego

4. Dział Projektów Strukturalnych

5. Główny księgowy

- a) Dział Finansowo – Księgowy
- b) Sekcja ds. Rachuby i Płac
- 6. Dział Spraw Pracowniczych i Organizacyjnych
  - a) Sekretariat
  - b) Kancelaria
  - c) Zakładowa Składnica Akt
- 7. Stanowisko audytu wewnętrznego
- 8. Radca Prawny

II. Z-ca Dyrektora

- 1. Dział Pomocy Środowiskowej
- 2. Rejony Opiekuńcze
- 3. Dział Bezdomności
- 4. Ośrodek Interwencyjno - Terapeutyczny dla Osób Bezdomnych
- 5. Dział ds. Dodatków Mieszkaniowych
- 6. Wieloosobowe stanowisko ds. analiz, prognoz i informacji publicznej
- 7. Klub Integracji Społecznej
- 8. Wieloosobowe stanowisko ds. kontroli i nadzoru nad rejonami opiekuńczymi i Działem ds. Bezdomności

III. Z- ca Dyrektora

- 1. Dział Usług
  - a) Zespół ds. Oparcia Społecznego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi
  - b) Środowiskowe Domy Samopomocy
  - c) Mieszkania Chronione i Interwencyjne
  - d) Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimera
- 2. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
- 3. Zespół Usług Interwencji Kryzysowej
- 4. Dział Techniczny
  - a) Sekcja Gospodarcza
- 5. Dział ds. Instytucjonalnej Pomocy Osobom Starszym
  - a) Kluby Seniora
- 6. Wieloosobowe stanowisko ds. nadzoru nad Klubami Seniora
- 6. Stanowiska ds. zamówień publicznych
- 7. Dział ds. Informatyki
- 8. Dział ds. Świadczeń Rodzinnych

- a) Sekcja sprawozdawczo- finansowa
- b) Sekcja ds. koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

9. Dział Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego

Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.): „Pracownikiem socjalnym może być osoba, która spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków:

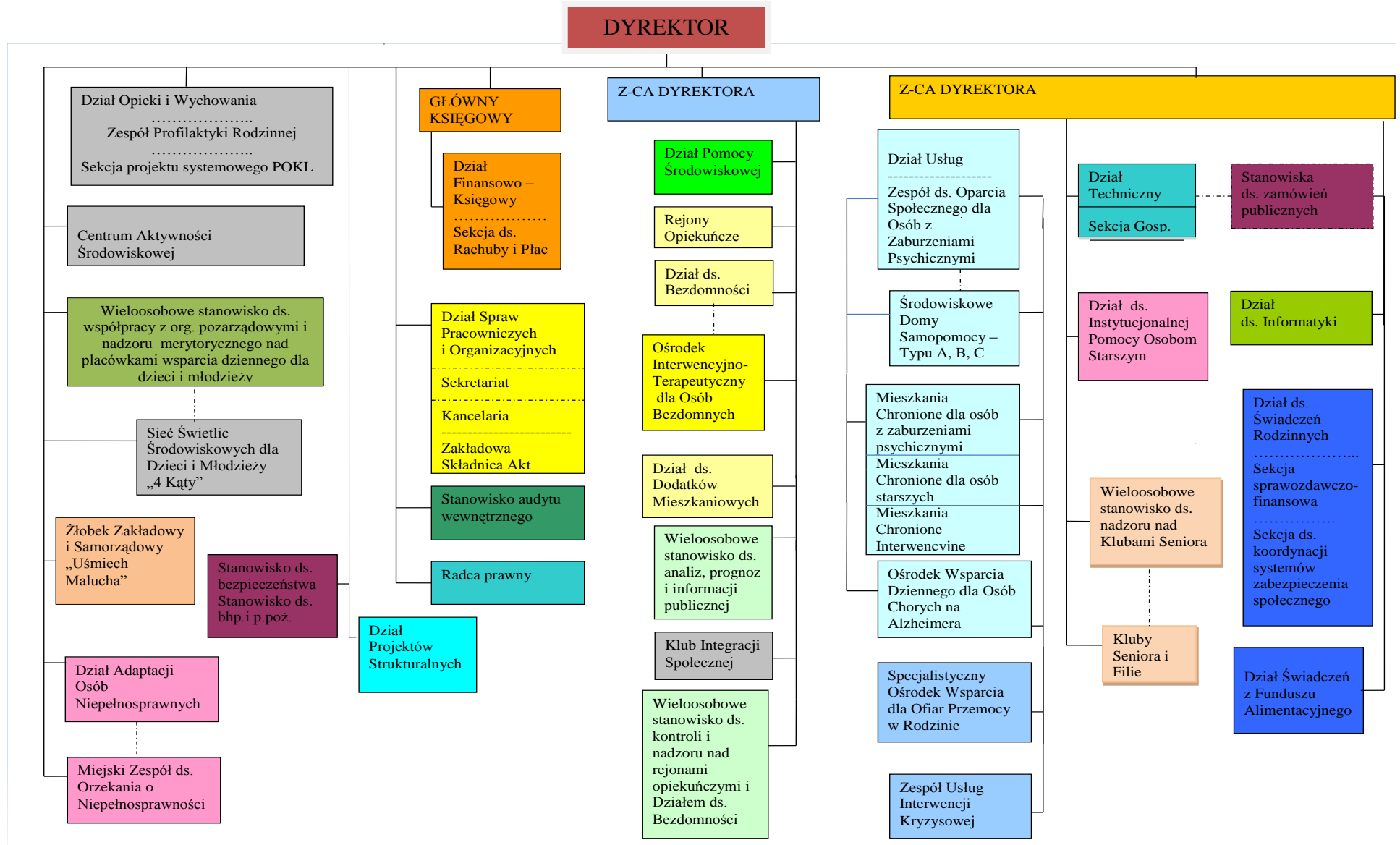
- 1) posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych;
- 2) ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna;
- 3) do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków:

- a) pedagogika,
- b) pedagogika specjalna,
- c) politologia,
- d) polityka społeczna,
- e) psychologia,
- f) socjologia,
- g) nauki o rodzinie.”

Świadczeniem pracy socjalnej na rzecz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej bezpośrednio w miejscu zamieszkania zajmuje się 157 pracowników socjalnych.

W roku 2013 roku kwalifikacje zawodowe podnosiło 58 pracowników na studiach wyższych licencjackich, wyższych magisterskich, studiach podyplomowych.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY MOPR

1.3. Wydatki poniesione na poszczególne zadania wg rozdziałów

Dział Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2013-12-31	% (6 : 5)	
		na początek roku	po zmianach			
1	2	3	4	5	6	7
	OGÓLEM		172 942 875	203 183 935	196 457 658,22	96,7
	A. ZADANIA GMINY		124 571 058	151 075 339	145 944 084,91	96,6
	ZADANIA WŁASNE		80 450 345	103 551 058	99 887 436,13	96,5
710	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA		6 133 000	5 953 000	5 936 639,30	99,7
71095	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ		6 133 000	5 953 000	5 936 639,30	99,7
851	OCHRONA ZDROWIA		300 000	300 000	300 000,00	100,0
85154	PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI		300 000	300 000	300 000,00	100,0
852	POMOC SPOŁECZNA		71 849 512	91 891 739	89 212 156,16	97,1
85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE		0	232 374	223 080,00	96,0
85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ		0	438 960	419 187,96	95,5
85203	OŚRODKI WSPARCIA		5 543 509	4 593 152	4 593 140,18	100,0
85206	WSPIERANIE RODZINY		75 784	1 754 378	1 754 378,00	100,0
85212	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO		1 385 000	1 941 071	1 941 071,00	100,0
85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ		492 973	633 622	605 496,00	95,6
85214	ZASIŁKI I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE		6 245 162	11 883 592	11 640 830,00	98,0
85215	DODATKI MIESZKANIOWE		3 700 000	4 345 980	4 345 979,23	100,0
85216	ZASIŁKI STAŁE		3 783 464	7 111 455	7 106 016,46	99,9
85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ		23 376 976	24 005 114	23 401 190,70	97,5
85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ		4 056 400	2 940 813	1 170 986,49	39,8
85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE		8 060 000	9 425 065	9 425 065,00	100,0
85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ		15 130 244	22 586 163	22 585 735,14	100,0
853	POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ		2 167 833	5 346 319	4 379 140,92	81,9
85305	ŻŁOBKI		0	532 149	532 149,00	100,0
85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH		280 000	329 000	328 260,40	99,8
85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ		1 887 833	4 485 170	3 518 731,52	78,5
900	GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA		0	60 000	59 499,75	99,2
90095	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ		0	60 000	59 499,75	99,2
	ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI		44 120 713	47 481 281	46 013 648,78	96,9

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2013-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
801		OŚWIATA I WYCHOWANIE	0	13 000	13 000,00	100,0
	80195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	13 000	13 000,00	100,0
851		OCHRONA ZDROWIA	2 000	24 660	24 660,00	100,0
	85195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	2 000	24 660	24 660,00	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	44 118 713	47 443 621	45 975 988,78	96,9
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	1 447 200	2 090 139	2 090 139,00	100,0
	85212	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	41 307 416	42 877 918	41 494 095,82	96,8
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	220 397	258 422	190 507,96	73,7
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	400	6 023	5 703,00	94,7
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	1 143 300	1 360 750	1 360 750,00	100,0
	85278	USUWANIE SKUTKÓW KLĘSK ŻYWIŁOWYCH	0	93 051	93 051,00	100,0
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	757 318	741 742,00	97,9
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	43 000	43 000,00	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	0	43 000	43 000,00	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	43 000	43 000,00	100,0
		B. ZADANIA POWIATU	48 371 817	52 108 596	50 513 573,31	96,9
		ZADANIA WŁASNE	45 189 301	48 238 162	46 935 406,61	97,3
852		POMOC SPOŁECZNA	44 842 139	47 554 285	46 253 031,04	97,3
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	7 713 573	7 307 579	7 269 689,95	99,5
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	22 038 455	23 349 853	22 102 537,82	94,7
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	501 195	519 295	517 714,98	99,7
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	3 996 916	3 525 025	3 511 330,21	99,6
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	540 000	424 966	424 966,00	100,0
	85214	ZASIŁKI I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE	8 900 000	11 112 134	11 112 133,89	100,0
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	114 830	114 799,96	100,0
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	452 000	426 044	425 475,69	99,9
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	700 000	774 559	774 382,54	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	347 162	683 877	682 375,57	99,8
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	122 412	133 138	131 638,00	98,9

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2013-12-31	%
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	224 750	256 394	256 392,57	100,0
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	294 345	294 345,00	100,0
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	958 352	1 470 581	1 464 515,09	99,6
851		OCHRONA ZDROWIA	55 232	39 366	39 140,09	99,4
	85156	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE ORAZ ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO	55 232	39 366	39 140,09	99,4
852		POMOC SPOŁECZNA	416 120	881 493	875 653,00	99,3
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	0	125 326	119 486,00	95,3
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	0	11 967	11 967,00	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	416 120	744 200	744 200,00	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	487 000	549 722	549 722,00	100,0
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	487 000	549 722	549 722,00	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEN MIĘDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	2 224 164	2 335 135	2 048 933,61	87,7
852		POMOC SPOŁECZNA	2 199 504	2 310 201	2 024 000,60	87,6
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	1 946 964	2 026 216	1 740 016,17	85,9
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	252 540	278 585	278 584,43	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	5 400	5 400,00	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	24 660	24 934	24 933,01	100,0
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	24 660	24 934	24 933,01	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEN Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	64 718	64 718,00	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	0	64 718	64 718,00	100,0
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	0	64 718	64 718,00	100,0

DOCHODY

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2013-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		OGÓLEM	96 023 075	123 031 004	118 956 516,65	96,7
		A. ZADANIA GMINY	70 769 729	95 166 042	92 585 799,33	97,3
		ZADANIA WŁASNE	26 649 016	47 641 761	46 530 149,53	97,7
710		DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	3 705 084	3 405 084	3 075 798,79	90,3
	71095	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	3 705 084	3 405 084	3 075 798,79	90,3
852		POMOC SPOŁECZNA	21 056 099	39 743 444	39 484 163,67	99,3
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	0	110 500	3 976,69	3,6
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	24 168	9 949,25	41,2
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	0	3 881	4 810,90	124,0
	85206	WSPIERANIE RODZINY	0	463 356	463 356,90	100,0
	85212	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	0	0	3 412,00	
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	492 973	633 622	616 793,30	97,3
	85214	ZASIŁKI I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE	3 917 000	9 605 616	9 414 708,66	98,0
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	31 136	35 789,54	114,9
	85216	ZASIŁKI STAŁE	3 783 464	7 111 455	7 108 132,64	100,0
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	1 515 902	3 295 059	3 293 263,40	99,9
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	36 600	46 449	64 304,45	138,4
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	560 000	717 106	745 215,44	103,9
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	10 750 160	17 701 096	17 720 450,50	100,1
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	1 887 833	4 493 233	3 970 187,07	88,4
	85305	ŻŁOBKI	0	8 063	44 090,55	546,8
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	1 887 833	4 485 170	3 926 096,52	87,5
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	44 120 713	47 481 281	46 012 649,80	96,9
801		OŚWIATA I WYCHOWANIE	0	13 000	13 000,00	100,0
	80195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	13 000	13 000,00	100,0
851		OCHRONA ZDROWIA	2 000	24 660	24 660,00	100,0
	85195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	2 000	24 660	24 660,00	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	44 118 713	47 443 621	45 974 989,80	96,9

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2013-12-31	%
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	1 447 200	2 090 139	2 090 139,00	100,0
	85212	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	41 307 416	42 877 918	41 493 096,84	96,8
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	220 397	258 422	190 507,96	73,7
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	400	6 023	5 703,00	94,7
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	1 143 300	1 360 750	1 360 750,00	100,0
	85278	USUWANIE SKUTKÓW KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH	0	93 051	93 051,00	100,0
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	757 318	741 742,00	97,9
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEN Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	43 000	43 000,00	100,0
	852	POMOC SPOŁECZNA	0	43 000	43 000,00	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	43 000	43 000,00	100,0
		B. ZADANIA POWIATU	25 253 346	27 864 962	26 370 717,32	94,6
		ZADANIA WŁASNE	22 070 830	23 994 528	22 787 494,11	95,0
	852	POMOC SPOŁECZNA	22 067 330	23 691 216	22 485 681,61	94,9
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	28 000	88 376	90 962,90	102,9
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	22 038 455	23 349 853	22 110 506,61	94,7
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	875	875	5 597,71	639,7
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	0	106 765	124 930,04	117,0
	85214	ZASIŁKI I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE	0	34 651	39 509,53	114,0
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	107 518	107 487,96	100,0
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	0	3 178	6 175,78	194,3
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	0	511,08	
	853	POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	3 500	303 312	301 812,50	99,5
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	3 500	3 500	2 000,00	57,1
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	299 812	299 812,50	100,0
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	958 352	1 470 581	1 464 515,09	99,6
	851	OCHRONA ZDROWIA	55 232	39 366	39 140,09	99,4
	85156	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE ORAZ ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO	55 232	39 366	39 140,09	99,4

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2013-12-31	%
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
852		POMOC SPOŁECZNA	416 120	881 493	875 653,00	99,3
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	0	125 326	119 486,00	95,3
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	0	11 967	11 967,00	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	416 120	744 200	744 200,00	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	487 000	549 722	549 722,00	100,0
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	487 000	549 722	549 722,00	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEN MIĘDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	2 224 164	2 335 135	2 053 990,12	88,0
852		POMOC SPOŁECZNA	2 199 504	2 310 201	2 029 056,12	87,8
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	1 946 964	2 026 216	1 740 016,17	85,9
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	252 540	278 585	283 639,95	101,8
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	5 400	5 400,00	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	24 660	24 934	24 934,00	100,0
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	24 660	24 934	24 934,00	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEN Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	64 718	64 718,00	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	0	64 718	64 718,00	100,0
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	0	64 718	64 718,00	100,0

2. Charakterystyka poszczególnych form pomocy

2.1. Pomoc finansowa

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował pomoc finansową z zakresu różnych ustaw:

- Ustawy o pomocy społecznej,
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych ,
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej w ramach zadań własnych (gminy i powiatu) oraz zleconych z zakresu administracji rządowej,
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 1. W ramach **Ustawy o Pomocy Społecznej** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Świadczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Zadania własne gminy			
Zasiłki okresowe	9 400 001	5485	33780
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	37 337,00	23	23
Zasiłki celowe	626 035,80	3573	5529
Zasiłki celowe specjalne	137 486,86	724	1145
Zasiłki celowe Program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	3 043 998,32	2065	15403
Zasiłki stałe	7 046 454,76	1642	16712
Zadania zlecone gminie			
Wynagrodzenie przyznane opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi przyznanego przez sąd	5 618,00	5	50
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłuską żywiolową	93 051,00	28	28

Zadania własne powiatu			
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających różnego typu placówki w tym:			
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	17 788,00	6	36
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	6 588,00	2	2
Pomoc na zagospodarowanie	0	0	0

Tabela 2. W ramach **Ustawy o dodatkach mieszkaniowych** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Świadczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Dodatki mieszkaniowe	4 345 979,23	3773	22215

Tabela 3. W ramach **Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Ubezpieczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Ubezpieczenie zdrowotne	605 496	1492	14508
Zasiłkobiorcy podlegający Ustawie o Świadczeniach Rodzinnych			
Ubezpieczenie społeczne	1 730 212	1016	11 027
Ubezpieczenie zdrowotne	188 784	306	3 969

Tabela 4. W ramach **Ustawy o Świadczeniach Rodzinnych** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Rodzaj zasiłku	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	12 692 662	3826	111086
Zasiłki pielęgnacyjne	12 095 165	6450	79053
Świadczenia pielęgnacyjne	4 868 782	385	11 335
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	720 400	385	3602
Specjalny zasiłek opiekuńczy	275 237	40	543
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	1 231 680	1232	1232

Tabela 5. W ramach **Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Rodzaj zasiłku	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	7 265 410	1482	2223

Tabela 6. W ramach **Ustawy o Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej oraz Zatrudnieniu Osób Niepełnosprawnych** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	kwota	Liczba osób
Dofinansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	1 002 840	61
Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych	390 606	587
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	150 809	40
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	75 714	3749
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	292 645	423
Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej		
Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	614 000	14
Przyznawanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	248 761	7
Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	15 191	11
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu / staże, przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne	98 047	27

Tabela 7. W ramach **Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Zadania powiatu			
Rodzaj świadczenia	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka	1 896 457	297	2617
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej	19 322	14	14
Dofinansowanie do wypoczynku dziecka w wieku 6-18 lat	12 295	25	25
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego	17 686	4	33
Pokrycie kosztów remontu dla zawodowych rz oraz prowadzących rdd	14 958	3	3
Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rdd	424 187	15	152
Wynagrodzenia osób zatrudnionych do pomocy w sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich oraz rodzin pomocowych	29 438	5	26
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, w tym:			
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	257 942	62	515
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	42 828	9	9
Pomoc na zagospodarowanie	40 351	11	11
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą, w tym:			
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	71 940	20	142
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	19 776	3	3
Pomoc na zagospodarowanie	15 883	5	5

Realizacją świadczeń pieniężnych zajmują się następujące działy:

- Dział Pomocy Środowiskowej,
- Dział Świadczeń Rodzinnych,
- Dział Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,
- Dział ds. Dodatków Mieszkaniowych,
- Dział Opieki i Wychowania,
- Dział Adaptacji Osób Niepełnosprawnych.

Realizacja świadczeń pieniężnych w poszczególnych działach

Dział Pomocy Środowiskowej

Głównym zadaniem **Działu Pomocy Środowiskowej** jest realizacja świadczeń pieniężnych pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych gminy zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm).

W 2013 r. realizowano świadczenia pieniężne należące do następujących zadań:

1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Zadania własne gminy o charakterze fakultatywnym:

- zasiłki celowe specjalne.

3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę:

- wypłacanie wynagrodzenia przyznanego przez sąd należnego z tytułu sprawowania opieki prawnej;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną.

Pomocą w formie **zasiłków stałych** objęto **1642** środowiska wypłacając **16712** świadczeń na łączną kwotę **7 046 454,76 zł**. Średni zasiłek stały wynosił **422,00 zł**.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne zostały opłacone za **1438** osób pobierających zasiłek stały. Do ZUS przekazano **14203** składki w łącznej wysokości **590974,95 zł** za tę grupę osób.

Pomocą społeczną w formie **zasiłków okresowych** objęto **5485** środowisk. Wypłacono **33780** świadczeń na kwotę **9 400 001 zł**; średni zasiłek wynosił **278,00 zł**.

Ze względu na fakt, że tutejszy Ośrodek ze względu na ograniczone środki finansowe wypłaca zasiłki okresowe w minimalnych wysokościach – co nie zaspokaja w całości potrzeb zgłaszanych przez osoby wymagające wsparcia – często istnieje konieczność udzielania dodatkowej pomocy w formie **zasiłków celowych**. Ustawa nie określa ich wysokości. Jest ona zależna od potrzeby, którą ma zaspokoić, jak również od możliwości gminy. Średni zasiłek celowy wynosił **113,00 zł**. Wypłacono **5529** świadczeń na kwotę **626 035,80 zł** dla **3573** środowisk. Około 39% tych świadczeń zostało przyznane na zakup leków i leczenie. W dalszej kolejności przeważały zasiłki przyznawane na pokrycie kosztów energii elektrycznej, odzieży, środki czystości, obuwiu i opału.

Na **specjalne zasiłki celowe** wydatkowano kwotę **137 486,86 zł**. Wypłacono **1145** świadczeń dla **724** środowisk. Średni zasiłek wynosił **120,00 zł**. Pomoc ta przyznawana jest w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe.

Zasiłek celowy może być przyznany także osobie albo rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej lub ekologicznej niezależnie od dochodu. **W 2013 r.** pomoc taka została skierowana do **23** środowisk, którym wypłacono **23** świadczenia na kwotę **37 337,00 zł**; średni zasiłek wyniósł **1 623,00 zł**.

Świadczenie w postaci wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki dotyczyło **5** osób. Wypłacono **50** świadczeń na kwotę **5618,00 zł**. Koszty obsługi tego zadania wyniosły **85,00 zł**.

Podsumowując: **w 2013 r.** pomocą w ramach wyżej wymienionych świadczeń pieniężnych objęto **6369** środowisk, wypłacając **71697** świadczenia i wydano **28219** decyzji administracyjnych.

Od tych decyzji **26** osób złożyło **35** odwołań które dotyczyło 37 decyzji administracyjnych, z czego:

1. we własnym zakresie załatwiono **1** odwołanie dotyczące 1 decyzji,
2. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach przekazano **34** odwołania dotyczące **36** decyzji.

SKO w Kielcach załatwiło sprawy w następujący sposób:

- 25 – utrzymano w mocy
- 3 – uchylono zaskarżoną decyzję i przekazano do ponownego rozpatrzenia
- 2 – uchylono decyzję i umorzono postępowanie odwoławcze
- 1 – umorzono postępowanie odwoławcze
- 5 – sprawy w toku załatwiania.

Oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Dział Pomocy Środowiskowej wykonywał następujące zadania:

1. Obsługa spraw związanych ze stwierdzeniem prawa do świadczeń zdrowotnych zgodnie z ustawą z dn. 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027 z późn. zm.). Dotyczy to osób wymagających leczenia, a nie posiadających ubezpieczenia zdrowotnego, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Wydano **240** decyzji dla **187** osób stwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Współpracowano w tym zakresie z Narodowym Funduszem Zdrowia i pracownikami opieki zdrowotnej.

2. Obsługa programu PŁATNIK w zakresie świadczeń zdrowotnych i społecznych osób korzystających z pomocy społecznej, tj.:

- wysyłka przekazem elektronicznym dokumentów zgłoszeniowych do ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego osób korzystających z pomocy społecznej,
- sporządzanie dokumentów do ZUS w ściśle określonych terminach,
- sporządzanie dokumentów korygujących w sprawach indywidualnych klientów pomocy społecznej,
- ścisła współpraca z ZUS w zakresie usuwania nieprawidłowości w dokumentach rozliczeniowych i zgłoszeniowych osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- prowadzenie korespondencji z ZUS dot. ogólnych zasad zgłaszania do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego oraz indywidualnych spraw klientów pomocy społecznej.

3. Realizacja pomocy finansowej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup żywności udzielono w **2065** środowiskach. Wypłacono **15403** świadczeń na kwotę **3 043 998,32 zł**. Średnie świadczenie pieniężne wyniosło **198,00 zł**.

4. Obsługa osób w Punkcie Informacyjno-Interwencyjnym. Na prośbę osób zainteresowanych wydano **1794** zaświadczenia dotyczące form, wysokości i okresu świadczonej pomocy, a także **332** zaświadczenia potwierdzające opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Dla **1** osoby wydano **1** bilet kredytowany.

W dniach, w których realizowana jest wypłata świadczeń pieniężnych w kasie Ośrodka w uzgodnieniu z pracownikiem socjalnym, pracownicy Punktu wydają klientom decyzje administracyjne. Ponadto dokonują zmian terminu i sposobu realizacji świadczeń, uwzględniając indywidualne sytuacje losowe osób zgłaszających się, poparte pisemnymi prośbami. Prowadzą również rejestr osób korzystających z porad prawnika MOPR. Łącznie załatwiono **696** spraw.

5. Zgodnie z ustawą z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 roku Nr. 43 poz. 225) pracownicy socjalni w 2013 r. skierowali do Centrum Integracji Społecznej w Kielcach **40** osób, które realizowały tam indywidualne programy zatrudnienia socjalnego. Dla **54** osób skierowanych do zajęć w CIS w Kielcach w 2013 r. MOPR opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne. W ramach tego zadania do ZUS przekazano **305** składek na kwotę **14 521,05 zł**.

6. W 2013 r. prace społecznie użyteczne wykonywane były w **44 podmiotach** na terenie gminy Kielc w wymiarze do 10 godzin w tygodniu w okresie od marca 2013 r. do października 2013 r. Do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano łącznie **209 osób** bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. **170 osób** podjęło prace społecznie użyteczne i z tego tytułu miało wypłacane świadczenia pieniężne. Łączna liczba godzin prac społecznie użytecznych wyniosła **30713**. Ogółem wypłacono z tego tytułu kwotę **241 888,15 zł**. Świadczenie refundowane było przez starostę ze środków Funduszu Pracy w wysokości 60%, tj. w kwocie 145.132,89 zł. Wydatek Ośrodka wyniósł **96 755,26 zł**.

Tabela 8. Prace społecznie - użyteczne

L.p.	Nazwa Rejonu Opiekuńczego	Liczba osób realizujących prace społecznie użyteczne według Rejonów Opiekuńczych	Liczba osób, które podjęły zatrudnienie po zakończeniu prac społecznie użytecznych
1	ŚRÓDMIEŚCIE	23	-
2	SZYDLÓWEK	17	-
3	K.S.M.	13	-
4	HERBY	12	-
5	ZA TORAMI	12	1
6	CZARNÓW	13	-
7	BIAŁOGON	6	-
8	UROCZYSKO	18	2
9	OS. JAGIELLOŃSKIE	24	-
10	OS. ŚWIĘTOKRZYSKIE	13	2
11	BARWINEK- BARANÓWEK	19	1

7. Wypłata pomocy ze środków rezerwy celowej budżetu państwa z przeznaczeniem na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych dla osób – głównie właścicieli budynków mieszkalnych, które uległy zniszczeniu w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych noszących znamiona klęski żywiołowej, mających miejsce w dniach 30.05.2013r. 18.06.2013r. i 21.06.2013r. (tj. nawalne deszcze połączone z gradobiciem i uderzeniem pioruna).

Udzielono pomocy dla **28** osób w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na remont budynków mieszkalnych (głównie naprawę uszkodzonych dachów, rynien, zalanych ścian zewnętrznych) na kwotę **93 051 zł.**

Ponadto w Dziale na bieżąco:

1. Monitorowano realizację budżetu w zakresie świadczeń pieniężnych pomocy społecznej.

Przygotowywano:

- analizy potrzeb i opracowania projektu budżetu na świadczenia pieniężne w zakresie zadań własnych i zleconych,
- bieżące analizy wykorzystania środków finansowych na świadczenia pieniężne w zakresie zadań własnych i zleconych,
- informacje z zakresu udzielanych świadczeń pieniężnych dla potrzeb SKO, Wydziału Polityki Społecznej i innych instytucji,
- comiesięczne zaangażowania środków finansowych na świadczenia pieniężne pomocy społecznej.

2. Współpracowano z Rejonami Opiekuńczymi w zakresie konsultacji i doradztwa merytorycznego przy realizacji świadczeń pieniężnych w zakresie:
  - opracowywania we współpracy z prawnikiem informacji wynikających ze zmian przepisów stosowanych w pomocy społecznej,
  - opracowywania jednolitych procedur dotyczących stosowania przepisów pomocy społecznej w Rejonach Opiekuńczych,
  - udzielania merytorycznego wsparcia pracownikom socjalnym w nietypowych, problemowych sprawach indywidualnych.
3. Opracowywano i przeprowadzano analizy odnośnie pracy pracowników socjalnych w poszczególnych Rejonach Opiekuńczych, w tym sporządzano sprawozdania dot. liczby wywiadów środowiskowych, kontraktów socjalnych i pracy socjalnej.
4. Tworzono katalog decyzji administracyjnych dot. udzielania świadczeń pieniężnych.
5. Koordynowano działania dot. organizowania, realizacji i rozliczania talonów na artykuły żywnościowe i środki czystości wydanych w ramach przyznanej pomocy finansowej. W **2013 r.** zostało zrealizowanych i rozliczonych **14553** talonów na kwotę **363 825 zł**.
6. Sporządzano informacje odnośnie działań podejmowanych wobec osób zalegających ze spłatą należności finansowych. W przypadku osób nieregulujących zobowiązań w terminie określonym w decyzji administracyjnej, wszczynano postępowanie egzekucyjne na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015 z późn. zm.). Wysłano łącznie **22 upomnienia**. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wystawiono **21 tytułów wykonawczych** i przekazano do realizacji do organu egzekucyjnego.

W ramach struktury organizacyjnej MOPR w Kielcach działa 11 Rejonów Opiekuńczych. Każdemu Rejonowi przypisany jest konkretny obszar miasta.

Poniższe zestawienie przedstawia zakres działania poszczególnych Rejonów Opiekuńczych.

Tabela 9. Rejony Opiekuńcze

L.p.	Nazwa Rejonu Opiekuńczego	Siedziba	Dzielnica
1	ŚRÓDMIEŚCIE	ul. Kościuszki 25	Śródmieście
2	SZYDLÓWEK	ul. Miodowa 7	Szydłówek, Sady
3	K.S.M.	ul. L. Wawrzyńskiej 20	K.S.M., Nowy Folwark, Wielkopole, Zagórze, Domaszowice Wikaryjskie, Cedro-Mazur
4	HERBY	ul. 1 Maja 196	Herby, Niewachłów, Gruchawka, Łazy, Skrzetle
5	ZA TORAMI	ul. 1 Maja 196	Czarnów – Północ
6	CZARNÓW	ul. Piekoszowska 39/41	Dalnia, Czarnów – Południe, Ślichowice
7	BIAŁOGON	ul. Wesola 51	Białogon, Os. Podkarczówka, Zalesie, Dobromyśl, Pakosz
8	UROCZYSKO	ul. Zapolskiej 7	Uroczysko, Sieje, Os. Związkowiec, Bocianek, Os. Słoneczne Wzgórze
9	OS. JAGIELLOŃSKIE	ul. Sienkiewicza 68	Os. Jagiellońskie
10	OS. ŚWIĘTOKRZYSKIE	ul. Jeziorańskiego 65	Os. Świętokrzyskie, Os. Na Stoku
11	BARWINEK-BARANÓWEK	ul. Wesola 51	Os. Barwinek, Baranówek, Wietrzna, Kawetczyzna, Podhale, Ostra Górka, Bukówka

Rozpoznawaniem potrzeb osób zgłaszających się po pomoc zajmują się pracownicy socjalni. To oni docierają do osób i rodzin w miejscu ich zamieszkania w celu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Podczas wywiadu pracownicy socjalni rozeznają potrzeby i oczekiwania osób wymagających wsparcia, a następnie planują odpowiednią formę pomocy. Ponadto głównym zadaniem pracownika socjalnego jest także świadczenie profesjonalnej pracy socjalnej, która jest działalnością zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownicy socjalni z Rejonów Opiekuńczych zawarli ogółem **318** kontraktów socjalnych z **303** osobami. Najczęściej kontrakty socjalne zawierane były z osobami bezrobotnymi w celu aktywizacji zawodowej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu

oraz osobami uzależnionymi od alkoholu w celu mobilizowania ich do współpracy w zakresie wyjścia z trudnej sytuacji życiowej.

W siedzibach Rejonów Opiekuńczych tworzona jest baza danych o środowiskach korzystających z pomocy społecznej. Tam są wydawane, zatwierdzane do wypłaty oraz podpisywane decyzje administracyjne.

Dane odnośnie pracy terenowej pracowników socjalnych w 2013 r. w poszczególnych Rejonach Opiekuńczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Praca terenowa pracowników socjalnych w 2013 r. w poszczególnych Rejonach Opiekuńczych i Dziale Bezdomności

Rejon Opiekuńczy	Wywiady środowiskowe	Praca socjalna		Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi
		Liczba środowisk	Liczba osób w rodzinie		
Śródmieście	3617	412	702	20	20
Szydłówek	2759	384	790	21	21
K.S.M.	3824	176	227	56	60
Herby	2965	211	393	11	11
Za Torami	2755	215	445	70	66
Czarnów	3049	320	600	10	10
Białogon	3120	204	426	12	21
Uroczysko	2601	157	318	23	23
Os. Jagiellońskie	2733	101	189	37	37
Os. Świętokrzyskie	1769	256	634	29	29
Barwinek-Baranówek	3336	222	440	14	20
Dział ds. Bezdomności	2172	288	324	17	17
Łącznie	34686	2946	5488	320	335

Źródło: Miesięczne sprawozdania z pracy pracowników socjalnych w poszczególnych Rejonach Opiekuńczych

Dział Świadczeń Rodziny

W roku 2013 realizowano świadczenia rodzinne w oparciu o:

- ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z dn. 6 grudnia 2013 r. poz. 1456),

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z dn. 3 stycznia 2013r. poz. 3)

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2012 roku, poz. 959)

W roku 2013 Dział Świadczeń Rodzinnych realizował rządowy program wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (Dz. U. z dn. 29 marca 2013 roku, poz. 413). Pomoc przysługiwała w wysokości 200,00 zł miesięcznie w okresie od kwietnia do grudnia 2013 roku.

Dział Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego

Do jego zadań należy obsługa świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. Nr 123 poz. 836 z późniejszymi zmianami) oraz prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

W 2013 roku pracownicy Działu wydali łącznie **3425** decyzji administracyjnych.

Dział ds. Dodatków Mieszkaniowych

Zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości, finansowania i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001r o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr. 71 poz. 734 z późn. zm), Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 28 grudnia 2001r w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. Nr. 156 poz. 1817) .

Pomoc przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej w drodze decyzji administracyjnej na okres sześciu miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

Liczba wydanych decyzji w 2013 r.

Ogółem - **4019**

Przyznające - 3773

Odmowne - 246

Liczba złożonych wniosków:

Ogółem - 4209

Wnioski bez rozpoznania - 138

Rezygnacje z rozpatrzenia – 48

Łącznie wypłacono **4 345 979,23 zł**

Liczba świadczeń wypłaconych: - **22215**

Liczba świadczeniobiorców korzystających z dod. mieszkaniowych – **3773**

Liczba odwołań ogółem – **49**

2.2. Inne formy pomocy

2.2.1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pomoc w formie **usług opiekuńczych** adresowana jest do osób, które z racji wieku, przewlekłej choroby czy ograniczonej sprawności fizycznej nie są w stanie samodzielnie zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej jest to świadczenie o charakterze obowiązkowym realizowane w ramach zadań własnych gminy.

Z pomocy usługowej korzystają:

- osoby obłożnie chore, całkowicie niezdolne do samodzielnego zaspokojenia potrzeb życiowych,

- osoby przewlekle chore z częściową sprawnością ruchową, niezdolne do samodzielnej egzystencji,
- osoby z ograniczoną sprawnością z powodu wieku lub inwalidztwa, w pewnym stopniu zdolne do samodzielnego zaspokojenia potrzeb, lecz wymagające pomocy przy wykonywaniu różnych czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Dzięki pomocy usługowej ludzie starsi, obłożnie chorzy, niepełnosprawni mają możliwość funkcjonowania w swoim naturalnym środowisku.

W ramach zadań własnych gminy MOPR świadczy również **specjalistyczne usługi opiekuńcze** w zakresie pielęgnacji jako wspierania procesu leczenia, rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu obejmującej: rehabilitację ruchową i fizykoterapię, wsparcie psychologiczno – pedagogiczne i terapeutyczno – edukacyjne, terapię logopedyczną.

Pielęgnacja świadczona jest w formie zabiegów higieniczno-sanitarnych i zabiegów pielęgniarstwo - medycznych wynikających ze wskazań zdrowotnych podopiecznych, które nie mogą być realizowane przez pielęgniarki zatrudnione w ramach umów z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Ośrodek realizuje usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w zakresie pielęgnacji przy współpracy z agencjami medycznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta. Są to:

- Polski Czerwony Krzyż,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Zakład Kompleksowych Domowych Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia „Zdrowie”,
- Caritas Diecezji Kieleckiej
- Agencja Usług Opiekuńczo – Medycznych „Arka”,
- Agencja Usług Opiekuńczo –Pielęgniarskich „Siostra-BIS”,
- Centrum Opiekuńczo – Medyczne „Renoma”,
- Centrum Rehabilitacyjno – Medyczne „Terapeuta”
- NZOZ „Profilaktyka”
- Usługi opiekuńcze i pielęgniarstwo „Duet”
- AB OVO
- Wsparcie Opieka Kielce
- Samarytanin Agencja Opiekuńcza

Zgodnie z Uchwałą Nr LII/934/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 7 listopada 2013r. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie pielęgnacji jako wspierania procesu leczenia przyznawane są w wymiarze czasowym określonym przez pielęgniarkę zatrudnioną w Dziale Usług MOPR i nie mogą przekraczać 6 godzin dziennie

W roku 2013 pomocą w formie **usług opiekuńczych** objęto **1442 osoby**, zaś z pomocy w formie **specjalistycznych usług opiekuńczych** skorzystały **22** osoby.

Rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie rehabilitacji ruchowej i fizykoterapii, terapii logopedycznej oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i terapeutyczno-edukacyjnego, świadczona w ramach zadań własnych gminy jest kompleksowym działaniem w odniesieniu do osób z ograniczoną sprawnością fizyczną i zaburzeniami mowy powstałymi na skutek wad wrodzonych, schorzeń organicznych i urazów. Przyłóżkowe ćwiczenia rehabilitacyjne mają na celu przystosowanie pacjentów do warunków życiowych zmienionych wskutek choroby.

W ramach świadczonych usług stosowane są: ćwiczenia bierne, ćwiczenia czynne, ćwiczenia specjalne, metody redukcji nerwowo – mięśniowej, metody treningu oporowego wybranych grup mięśniowych, masaż leczniczy, terapia manualna, laseroterapia.

Rehabilitacją ruchową w warunkach domowych objęci byli pacjenci:

- po udarach mózgu,
- po złamaniach kończyn,
- po wypadkach komunikacyjnych,
- po urazach czaszkowo – mózgowych i urazach kręgosłupa,
- oraz chorzy na stwardnienie rozsiane, chorobę Parkinsona, schorzenia reumatyczne i postępujący zanik mięśni i inne wymagające usprawnienia w warunkach domowych

Z pomocy w **formie specjalistycznych usług opiekuńczych w zakresie rehabilitacji fizycznej** i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu korzystały osoby, które po zakończeniu leczenia szpitalnego wymagały dalszego usprawnienia w warunkach domowych oraz pacjenci leczeni specjalistycznie w warunkach domowych. Ogółem w roku 2013 z pomocy w tej formie skorzystało **390** osób.

Podstawą przyznania świadczenia jest wywiad środowiskowy i zaświadczenie lekarskie stwierdzające konieczność rehabilitacji w warunkach domowych.

Pomoc ta adresowana jest do osób, które z uwagi na stan zdrowia nie mogą opuścić miejsca zamieszkania i skorzystać z innych form rehabilitacji finansowanych przez Narodowy

Fundusz Zdrowia oraz osób, które wykorzystały już roczny limit rehabilitacji środowiskowej z NFZ, a nadal wymagają wsparcia.

MOPR realizuje specjalistyczne usługi opiekuńcze w zakresie rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu za pośrednictwem organizacji pozarządowych oraz agencji medycznych z którymi zawiera umowy na świadczenie usług w miejscu zamieszkania chorych.

W roku 2013 usługi realizowane były przez:

- Zakład Kompleksowych Domowych Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia „Zdrowie”,
- Caritas Diecezji Kieleckiej,
- Prywatny Gabinet Rehabilitacji Leczniczej „Życie”,
- Agencja Usług Opiekuńczo – Medycznych „Arka”,
- Agencja Usług Rehabilitacyjnych i Odnowy Biologicznej „FIZJO-MED”,
- Centrum Rehabilitacyjno – Medyczne „Terapeuta”,
- Centrum Opiekuńczo – Medyczne „Renoma”,
- Usługi Rehabilitacyjne „Manus”,
- Centrum Medyczne „ZAGNAŃSKA”,
- Usługi Rehabilitacyjne „PROMYK” Marian Ernestowicz,
- Samarytanin Agencja Opiekuńcza
- NZOZ „Profilaktyka”
- AB OVO.
- Zgodnie z Uchwałą Nr LII/934/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 7 listopada 2013r. specjalistyczne usługi opiekuńcze w zakresie rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu przyznawane są w wymiarze czasowym określonym przez konsultanta MOPR d/s rehabilitacji i nie mogą przekraczać 2 godzin tygodniowo.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

Usługi te realizowane są na podstawie:

1. Ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej

2. Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r., w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189 poz. 1598 z 2005r.)
3. Ustawy z dnia 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 113, poz. 731 z 1994 r. z późniejszymi zmianami).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są w zakresie podstawowym i ponadpodstawowym.

Podstawowy zakres obejmuje:

- Uczenie i rozwijanie niezbędnych umiejętności do samodzielnego życia
- Pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia
- Rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w formie rehabilitacji ruchowej i fizykoterapii, wsparcia psychologiczno – pedagogicznego i terapeutyczno – edukacyjnego oraz terapii logopedycznej
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjnych

Najliczniejszą grupę spośród osób objętych tą formą pomocy stanowią:

- osoby po kryzysach psychicznych w okresie remisji i zaostrzenia objawów chorobowych
- autystycy
- osoby upośledzone umysłowo
- pacjenci z zespołami psychoorganicznymi

Za bezpośrednią realizację usług odpowiedzialni są: pielęgniarki, opiekunki, pedagodzy, psychologodzy, rehabilitanci i logopedzi zatrudnieni w agencjach medycznych, w których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wykupuje te usługi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie uczenia i rozwijania niezbędnych umiejętności do samodzielnego życia obejmują:

- kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia, rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych,
- wspieranie w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych w szczególności takich jak: samoobsługa, wykonywanie czynności gospodarczych, porządkowych, umiejętności utrzymania i prowadzenia domu, dbałości o higienę i wygląd, utrzymywanie kontaktów z domownikami i rówieśnikami oraz społecznością

lokalną, wspólne organizowanie i spędzanie wolnego czasu, korzystanie z usług różnych instytucji,

- interwencję i pomoc w życiu w rodzinie w tym: ułatwianie dostępu do edukacji i kultury, kształtowanie pozytywnych relacji osoby korzystającej z usług z osobami bliskimi, współpraca z rodziną – kształtowanie odpowiednich postaw wobec osoby chorującej, niepełnosprawnej, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie pielęgnacji jako wspierania procesu leczenia obejmują:

- zabiegi medyczne wynikające ze wskazań zdrowotnych (iniekcje, okłady, opatrunki, lewatywy, karmienie przez sondę itp.)
- pomiary parametrów życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie, pomiar cukru we krwi),
- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych oraz uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych,
- organizację czasu wolnego (spacery, czytanie, gimnastyka ruchowa itp.)
- pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwację ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania,
- zmiana opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, także w utrzymaniu higieny,
- pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia oraz placówek rehabilitacyjnych.

W roku 2013 pomocą w formie **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto łącznie 248 osób na kwotę 1 360 750 zł**, z czego dla 151 osób świadczono pomoc w formie uczenia i rozwijania niezbędnych umiejętności do samodzielnego życia, 1 osobę objęto pielęgnacją jako wspieraniem procesu leczenia, 26 osób skorzystało z pomocy w formie rehabilitacji ruchowej i fizykoterapii, 23 osoby z terapii logopedycznej oraz 66 osób w formie wsparcia psychologicznego – pedagogicznego i terapeutycznego – edukacyjnego.

Zespół do Spraw Oparcia Społecznego

Za bezpośrednią realizację specjalistycznych usług w formie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego odpowiada Zespół do Spraw Oparcia Społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Pomoc ta adresowana jest do osób i ich rodzin potrzebujących wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego. Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Za bezpośrednią realizację usług odpowiada zespół w składzie: lekarz psychiatra, psycholog kliniczny, pielęgniarka psychiatryczna, pracownicy socjalni.

Zakres usług realizowanych przez Zespół ds. Oparcia Społecznego obejmuje:

1) usprawnienie do funkcjonowania w społeczeństwie:

- ułatwienie nawiązywania kontaktów z otoczeniem,
- pomoc w realizacji ról społecznych,
- budowanie sieci wsparcia,
- terapia zajęciowa;

2) wsparcie psychologiczne i terapeutyczno – edukacyjne:

- terapia indywidualna,
- terapia rodzinna,
- edukacja w zakresie farmakoterapii,
- psychoedukacja członków rodziny,
- treningi umiejętności życiowych i społecznych (budżetowe, kulinarne, samoobsługowe itp.),
- pomoc w rozwijaniu kompetencji społecznych i zainteresowań,
- działania interwencyjne podejmowane w związku z pogorszeniem stanu zdrowia psychicznego podopiecznych MOPR,
- motywowanie podopiecznych do udziału w zajęciach organizowanych przez ŚDS oraz Dom pod Fontanną.

3) wydanie opinii psychologicznej lub psychiatrycznej, diagnoza psychologiczna.

Zaletą usług specjalistycznych jest fakt, że są one świadczone w miejscu zamieszkania klienta. Zespół odwiedza swoich podopiecznych w zależności od indywidualnych potrzeb. Specjalistyczne usługi uzupełniają lukę w istniejącym systemie opieki nad osobami chorymi psychicznie. Dzięki tej pomocy chorzy i ich rodziny mają świadomość, że nie są sami ze

swoimi problemami. Rodziny osób z zaburzeniami psychicznymi pozyskują wiedzę na temat choroby i sposobów łagodzenia jej skutków. Pomocą w formie długofalowej, cyklicznej terapii objęto w 2013r. **184** rodziny.

2.2.2. Pomoc w formie żywienia

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i ust. 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej pomoc w formie jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

Do końca obowiązywała ustawa z 29.12.2005 r. o ustanowieniu Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W ramach Programu realizowane były działania dotyczące w szczególności:

1) zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

a) dzieciom do 7 roku życia;

b) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;

c) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

2) wdrożenia działań zmierzających do rozwoju i wykorzystywania bazy żywniowej w gminach lub zwiększenia jej dostępności, w tym tworzenia lub doposażenia punktów przygotowywania i wydawania posiłków.

W ramach realizacji Programu osoby uprawnione otrzymywały gorący posiłek lub świadczenie pieniężne na zakup posiłku. Zgodnie z przyjętymi założeniami Programu świadczenie pieniężne przyznawane było w przypadku braku możliwości zapewnienia gorącego posiłku (np.: z powodu trudności w dotarciu do jadłodajni) lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację zdrowotną osoby uprawnionej (np.: choroba wymagająca stosowania specjalistycznej diety).

W roku 2013 z pomocy w formie dożywiania skorzystało łącznie **14 689** osób.

11814 osób otrzymało pomoc w formie gorącego posiłku, natomiast 5116 osobom przyznano pomoc finansową w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku. Liczby nie sumują się, ponieważ tej samej osobie mogły być przyznane posiłki i pomoc finansowa.

Tabela 11. Świadczenie pomocy w formie żywienia podopiecznym MOPR w roku 2013

Forma przyznanej pomocy	Liczba osób ogółem	Dzieci do 7 roku życia	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby
Gorący posiłek	11 814	807	1 963	9 264
Zasiłek celowy na zakup posiłku	5 116	1 151	803	3 326

Osoby dorosłe otrzymywały posiłki w niżej wymienionych placówkach gastronomicznych:

- Bar „Jagienka” - Kielce, ul. Grunwaldzka 28
- Bar „Jaś i Małgosia” - Kielce, ul. Żeromskiego 20/24b
- Bar „Turystyczny” - Kielce, ul. Żelazna 29
- Bar „Wespol” - Kielce, ul. Targowa 18
- Stołówka Zakładowa – Kielce, ul. Jagiellońska 92
- Punkt Wydawania Posiłków - Kielce, ul. Studzienna 2
- Stołówka „11³⁰” – Kielce, ul. Bodzentyńska 32/40
- Stołówka „11³⁰” – Kielce, ul. Piekoszowska 32a
- Stołówka „11³⁰” – Kielce, ul. Żeromskiego 51
- Pizzeria KRYSZYNA – Kielce, ul. Sandomierska 39a
- Jadłodajnia AKADEMICKA – Kielce, Al. 1000-lecia PP 21
- Jadłodajnia „Bocian” – Kielce, ul. Piłsudskiego 16a
- Bar Ludwik – Kielce, ul. Staszica 6

Osobom chorym i niepełnosprawnym posiłki były dostarczane przez opiekunki.

Dzieci i młodzież spożywały posiłki w szkołach, do których uczęszczali, a w przypadku braku takich stołówek otrzymywały abonament obiadowy do szkoły lub placówki gastronomicznej znajdującej się najbliżej miejsca nauki. Oprócz żywienia dzieci w szkołach, przedszkolach i żłobkach, MOPR prowadził dożywianie w Ośrodkach Szkolno – Wychowawczych, Specjalnych Ośrodkach Szkolno – Wychowawczych, w Ognisku Wychowawczym, Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dobra Chata”, Świetlicach Środowiskowych „4 Kąty”, Dziennym Ośrodku Socjoterapii „Rafael”, w Świętokrzyskim Klubie Abstynenta „Raj” oraz w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 „Kamyk”.

Z Miejskiej Kuchni Cateringowej przy ul. Kołłątaja 4 posiłki były dowożone do:

- 1/ PS Nr 2 ul. Sowa 1b i filia - (śniadanie, obiad, podwieczorek) - 125 osób (w tym 25 osób na decyzję administracyjną MOPR)
- 2/ PS Nr 13 ul. Karczówkowska 8 - (śniadanie, obiad, podwieczorek) - 125 osób (w tym 23 osoby na decyzję administracyjną MOPR)
- 3/ Przedszkole Sióstr Salezjanek, ul. Chęcińska 3 - (śniadanie, obiad, podwieczorek) - 55 osób (w tym 13 osób na decyzję administracyjną MOPR)
- 4/ Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i dla Kobiet w Cięży, ul. Słoneczna 9 (obiad) - 10 osób
- 5/ ŚDS ul. Kołłątaja 4 - (obiad) - 25 osób
- 6/ ŚDS ul. Krzemionkowa 1 - (obiad) - 27 osób
- 7/ Hostel SOW ul. Kołłątaja 4 - (obiad) - 10 osób

Z Miejskiej Kuchni Cateringowej przy ul. Krzyżanowskiej 8 posiłki były dowożone do:

- 1/ Gimnazjum Nr 7 ul. Krzyżanowskiej 8 - (obiad) - 114 osób (w tym 31 osób na decyzję administracyjną MOPR)
- 2/ SP Nr 1, ul. Staffa 7 - (obiad) - 246 osób (w tym 43 osoby na decyzję administracyjną MOPR)
- 3/ ŚDS ul. Orzeszkowej 53 - (obiad) - 25 osób
- 4/ ŚDS ul. Miodowa 7 - (obiad) - 36 osób
- 5/ SP Nr 2 ul. Kościuszki 5 - (obiad) - 143 osoby (w tym 23 osoby na decyzję administracyjną MOPR)
- 6/ SP Nr 19 ul. Targowa 3 - (obiad) - 115 osób (w tym 29 osób na decyzję administracyjną MOPR)
- 7/ ŚDS ul. Okrzei 11 - (obiad) - 28 osób
- 8/ OWD Al. Legionów 5 - (obiad) - 24 osoby
- 9/ ZSO Nr 17 ul. Szkolna 29 - (obiad) - 50 osób (w tym 18 osób na decyzję administracyjną MOPR)
- 10/ Gimnazjum Nr 3 ul. Toporowskiego 40 - (obiad) - 63 osoby (w tym 30 osób na decyzję administracyjną MOPR)
- 11/ Żłobek Zakładowy i Samorządowy Osiedle Na Stoku 42a – (śniadanie, obiad, podwieczorek) - 43 osoby (w tym 1 osoba na decyzję administracyjną MOPR)
- 12/Punk Wydawania Posiłków, ul. Studzienna 2 (obiad) - 147 osób.

2.2.3. Pomoc w naturze

POMOC RZECZOWA

Pomoc rzeczowa przyznawana jest w formie odzieży, obuwia, pościeli, węgla z dowozem do miejsca zamieszkania oraz sprzętu z zakresu zaopatrzenia ortopedycznego i udogodnień technicznych.

W roku 2013 pomoc w formie nowej odzieży, obuwia i pościeli otrzymały 982 osoby. Ponadto około 550 osób skorzystało z odzieży używanej pochodzącej z darów od mieszkańców Kielc. Sprzęt z zakresu zaopatrzenia ortopedycznego i udogodnień technicznych w formie: wózków inwalidzkich, balkoników do nauki chodzenia, łóżek ortopedycznych, kul łokciowych, ławeczek na wannę, wózków sanitarnych, foteli ergonomicznych, drabinek do łóżka, materacy p/odleżynowych, wypożyczono dla 53 osób.

Pomoc w formie węgla z dowozem do miejsca zamieszkania kierowana jest przede wszystkim do:

- osób starszych, samotnych, chorych niepełnosprawnych, dla których dopełnienie formalności związanych z zakupem opału stanowi dużą trudność, często wręcz niemożliwą do pokonania,
- rodzin wielodzietnych z bardzo niskim dochodem,
- osób ze środowisk, gdzie zachodzi podejrzenie nieprawidłowego wykorzystania pomocy finansowej.

W 2013 roku opał dowieziono do **1925** osób w łącznej ilości **1019,5** tony.

POMOC W FORMIE SPRAWIENIA POGRZEBU

Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt.15 ustawy o pomocy społecznej).

W roku 2013 wykonano usługę pogrzebową dla **42** osób - podopiecznych MOPR (w tym 23 pochówki dzieci martwo urodzonych).

W zakresie świadczenia usług pogrzebowych w roku 2013 MOPR współpracował z Zakładem Pogrzebowym Kondukt w Kielcach ul. Kozia 5.

2.2.4. Usługi pralnicze

Korzystający z usług pralniczych to przede wszystkim podopieczni, którzy mają przyznaną pomoc w formie usług opiekuńczych, a więc osoby obłożnie chore, starsze

i niepełnosprawne. Z uwagi na stan zdrowia nie są oni w stanie zadbać samodzielnie o czystość swojego otoczenia. Korzystanie z pralni wpływa na skrócenie czasu pracy opiekunek, albowiem wykonanie prania w warunkach domowych jest bardzo czasochłonne, tym bardziej, że część klientów Ośrodka nie posiada pralek i ciepłej wody. Usługi pralnicze realizowane są w zależności od indywidualnych potrzeb podopiecznych, zgodnie z wydaną decyzją administracyjną MOPR. W roku 2013 usługi realizowane były przez Pralnię Bielizny w Kielcach, ul. Konopnickiej 5. Z pomocy tej skorzystało **28** osób.

2.2.5. Wypoczynek letni

W organizacji wypoczynku letniego w roku 2013 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach współpracował z niżej wymienionymi organizacjami pozarządowymi i kościelnymi:

- Caritas Diecezji Kieleckiej – 71 osób
- Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców – 50 osób
- Oratorium Świętokrzyskie – 8 osób
- Świętokrzyskie Stowarzyszenie Akademickie – 20 osób
- Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” – 10 osób
- Ognisko Wychowawcze – 6 osób
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Kamyk” – 14 osób
- Świętokrzyski Klub Abstynentów „RAJ” – 7 osób
- Fundacja „ŚWIATŁO-ŻYCIE” – 1 osoba
- Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dobra Chata” – 1 osoba
- Ludowy Uczniowski Katolicki Klub Sportowy LUKKS – 1 osoba

W ramach współpracy MOPR partycypował w kosztach żywienia dzieci, które zgodnie z obowiązującymi przepisami kwalifikowały się do bezpłatnej pomocy w formie dożywiania. Organizatorzy przygotowali 12 lub 14 – dniowy wypoczynek w wielu atrakcyjnych miejscowościach na terenie całej Polski. Z różnych form wypoczynku skorzystało **189** dzieci.

2.2.6. Mieszkania chronione i chronione-interwencyjne

MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Obecnie na terenie Kielc funkcjonują dwa mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pierwsze zostały utworzone w 2004 r. , drugie - ze względu na duże

zapotrzebowanie na taką formę pomocy powstały we wrześniu 2013 r. Łącznie są one przeznaczone dla 10 osób po kryzysach psychicznych. Celem funkcjonowania mieszkań chronionych jest:

- zapewnienie chronionych warunków mieszkaniowych osobom pozbawionym wsparcia ze strony rodziny, które jednocześnie nie wymagają leczenia szpitalnego i pobytu w domu pomocy społecznej;
- przygotowanie mieszkańców do samodzielnego życia poprzez prowadzenie treningów umiejętności życiowych;
- pomoc mieszkańcom w działaniach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Do korzystania z mieszkań chronionych uprawnione są osoby, które:

- pozostają pod stałą opieką psychiatryczną
- są mieszkańcami gminy Kielce
- posiadają własne źródło utrzymania
- mają szansę na usamodzielnienie (uzyskanie własnego mieszkania z zasobów komunalnych)
- są w wieku od 18 do 60 lat.

Osoby przebywające w mieszkaniach chronionych mają całkowitą swobodę w podejmowaniu decyzji dotyczących spraw osobistych i organizacji życia. Mieszkańcy korzystają ze wsparcia pracowników MOPR (psycholog, pielęgniarka, psychiatra) odwiedzających ich co kilka dni.

Pracownicy zespołu biorą również udział w opracowaniu i realizacji indywidualnych programów wsparcia mieszkańców.

W 2013 roku z pomocy w formie pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 15 osób, w tym 4 dzieci.

MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB STARSZYCH ul. LESZCZYŃSKA 37

Mieszkania chronione rozpoczęły działalność w marcu 2012 r. Są one formą pomocy zastępującą pobyt w placówce całodobowej opieki zapewniającą warunki samodzielnego

funkcjonowania w środowisku oraz integracji ze społecznością lokalną. Mieszkańcy otrzymują pomoc w postaci pracy socjalnej, w sprawach związanych z funkcjonowaniem w mieszkaniach chronionych i w środowisku, w formie poradnictwa specjalistycznego – prawnego, psychologicznego, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych.

Osobami uprawnionymi do ubiegania się o przyznanie mieszkań chronionych są osoby spełniające następujące kryteria:

- prowadzą jednoosobowe lub wraz z małżonkiem dwuosobowe gospodarstwa domowe
- ukończyły 60 rok życia
- mają złożony wniosek o przyznanie lokalu z zasobów miasta

Prawo pobytu w mieszkaniach chronionych mają jedynie osoby z listy osób oczekujących na przyznanie lokalu z zasobów miasta i którym świadczenie to zostało przyznane przez MOPR decyzją administracyjną.

Pomoc w formie pobytu w mieszkaniu chronionym przyznawana jest na podstawie:

- pisemnego wniosku osoby ubiegającej się o mieszkanie,
- wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego MOPR,
- zaświadczenia o dochodach osoby ubiegającej się o miejsce.

Czas pobytu w mieszkaniu chronionym jest ustalony do czasu istnienia przesłanek, jest prawem niezbywalnym i wygasa z chwilą śmierci osób korzystających.

Osoby skierowane do mieszkań chronionych są zobowiązane do spełnienia obowiązku meldunku po otrzymaniu decyzji administracyjnej o przydziale mieszkania.

Mieszkaniec nie może zameldować w mieszkaniu osób drugih spokrewnionych lub niespokrewnionych. Mieszkania chronione nie mogą być udostępniane osobom do tego nieupoważnionym. Mieszkanie chronione nie podlega sprzedaży na rzecz użytkownika.

W 2013 roku przebywało w nich 21 osób zajmujących 17 oddzielnych mieszkań.

MIESZKANIA CHRONIONE DLA USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PLACÓWKĘ OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZĄ LUB RODZINĘ ZASTĘPCZĄ

W Kielcach funkcjonują dwa mieszkania usytuowane w budynkach Zespołu Placówek „Dobra Chata” oraz Zespołu Placówek im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyk”. Do korzystania z pobytu w mieszkaniu chronionym upoważnione są osoby, które ukończyły 18 lat i opuściły rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą podlegając procesowi usamodzielnienia, a ponadto spełniają poniższe warunki:

- nie mają możliwości powrotu do środowiska naturalnego, gdyż nie byłoby to korzystne dla procesu usamodzielnienia lub powrót taki tymczasowo nie jest możliwy ze względu na kontynuowanie nauki na terenie miasta Kielce
- posiadają własne źródło dochodu
- oczekują na przyznanie mieszkania socjalnego z zasobów gminy.

Mieszkanie chronione ma na celu integrację usamodzielnionych wychowanków ze środowiskiem poprzez przygotowanie osób w nim przebywających, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia.

W roku 2013 z tej formy pomocy skorzystało 6 osób.

MIESZKANIA CHRONIONE-INTERWENCYJNE

Celem mieszkań chronionych-interwencyjnych jest zapewnienie chronionych warunków mieszkaniowych osobom i rodzinom, które z powodu nagłego zdarzenia losowego znalazły się w sytuacji uniemożliwiającej im pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Pobyt w mieszkaniu interwencyjnym ma charakter przejściowy i krótkotrwały tzn. do czasu uzyskania mieszkania zastępczego, odbudowy dotychczasowego lub umieszczenia w innej placówce pomocy społecznej.

W roku 2013 w mieszkaniach chronionych-interwencyjnych przebywało łącznie 14 osób - w tym 3 dzieci, które znalazły się w sytuacji kryzysowej.

2.2.7. Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce

„Pomoc edukacyjna dla dzieci pochodzących z rodzin romskich”

W 2013r. w ramach programu „Pomoc edukacyjna dla dzieci pochodzących z rodzin romskich” - MOPR otrzymał dotację w wysokości **13 000 zł**, które w całości przeznaczył na zakup podręczników do nauki dla 30 dzieci romskich, z tego dla 16 dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i dla 14 ze szkół ponadpodstawowych i wyższych.

MOPR od kilku lat na pierwszym miejscu stawia kształcenie dzieci romskich i kładzie nacisk na pomoc edukacyjną dla nich, dlatego aktualnie 99% dzieci wykazuje chęć kształcenia się w szkołach ponadpodstawowych (w roku 2013 tylko 1 dziewczynka zakończyła edukację na 6 klasie szkoły podstawowej). Dzieci romskie osiągają coraz lepsze wyniki w nauce, systematycznie uczęszczają na lekcje, podejmują naukę na dodatkowych kursach. Założeniem programu była poprawa stanu edukacji wśród dzieci poprzez zwiększenie współczynnika ukończenia szkoły, wyników nauczania dzieci, frekwencji oraz ułatwienia kontynuowania nauki w szkołach ponadpodstawowych i wyższych. Głównym celem projektu było doprowadzenie do pełnego uczestnictwa dzieci romskich w życiu społeczeństwa i zniwelowania różnic dzielących tę grupę od reszty społeczeństwa.

Założenia programu zostały w całości zrealizowane. Według opinii uzyskanych od pedagogów szkół, do których uczęszczają dzieci romskie wynika, że program:

- nadal rozbudza wśród dzieci romskich chęć do nauki,
- pomaga w rozwijaniu zainteresowań,
- rozwija adaptację społeczną poprzez uczestnictwo w grupie,
- poprawia się frekwencja,
- dzieci romskie zintegrowały się z grupą dzieci polskich,
- dzieci romskie, które korzystają z programu kształcą się w szkołach z zamiarem zdobycia odpowiedniego wykształcenia i przygotowania do zawodu.

Zrealizowano następujące działania:

1. Kwalifikacja dzieci pochodzących z rodzin romskich do udziału w projekcie i przyznanie pomocy w formie zakupu podręczników szkolnych.
2. Weryfikacja listy dzieci romskich z wykazami szkół, do których uczęszczają.

3. Zbieranie informacji ze szkół, wykazu podręczników obowiązujących w roku szkolnym 2013/2014, profilu klasy, frekwencji dzieci romskich.
4. Zakup podręczników szkolnych.
5. Przekazanie kompletów podręczników szkolnych dzieciom romskim.
6. Pokwitowanie odbioru kompletów podręczników przez rodziny romskie.

„ Edukacja zdrowotna rodzin romskich w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania nadciśnienia tętniczego i cukrzycy”.

Założeniem programu było:

1. Ograniczenie zachorowalności na cukrzycę t.2 poprzez:

- identyfikację osób z wysokim ryzykiem rozwoju cukrzycy t.2,
- przeprowadzenie programu szkoleń modyfikacji stylu życia ukierunkowanych na zmianę diety i zwiększenie aktywności fizycznej,

2. Wczesne wykrywanie nadciśnienia tętniczego poprzez:

- zidentyfikowanie czynników ryzyka występowania nadciśnienia tętniczego,
- określenie sposobu kontroli i modyfikacji nadciśnienia tętniczego.

Programem zostały objęte 132 osoby pochodzące z rodzin romskich, z tego 43 dzieci i 89 osób dorosłych.

Odbyło się sześć spotkań edukacyjnych, podczas których dwóch specjalistów pielęgniarstwa prowadziło prelekcje na temat występowania chorób cukrzycy i nadciśnienia tętniczego oraz ich powikłań. Podczas spotkań każdy uczestnik miał wykonany pomiar glikemii we krwi, pomiar ciśnienia tętniczego, przeprowadzony test przy użyciu kwestionariusza FINRISK.

Dla 14 osób, u których stwierdzono podwyższony poziom cukru we krwi, zostały zakupione glukometry z opakowaniami pasków jednorazowych. Jednocześnie każda rodzina romska otrzymała automatyczny aparat do mierzenia ciśnienia tętniczego krwi. Rozdano 64 sztuki aparatów do pomiaru RR. Wszystkie osoby ze społeczności romskiej zostały przeszkolone pod względem wykonywania pomiaru glikemii we krwi oraz poziomu ciśnienia tętniczego. W sytuacji wykrycia osób z objawami wskazującymi na zagrożenie chorobami cukrzycy i nadciśnienia tętniczego rolą specjalistów było zmotywowanie ludzi ze środowiska romskiego do odbycia wizyty u lekarza, co w efekcie przyczyniło się do rozpoznania omawianych chorób przez lekarzy we wczesnym stadium rozwoju, wyprzedzającym wystąpienie powikłań i niedopuszczenie do stanów zaostrzenia i pogorszenia w przebiegu choroby.

Uczestnicy programu, u których wykryto podwyższony poziom glikemii we krwi oraz podwyższone ciśnienie tętnicze odbyli wizyty u lekarzy rodzinnych w przychodniach rejonowych, gdzie zostali objęci leczeniem. Ostatecznie u 14 osób stwierdzono cukrzycę t.2, z czego 6 osób przyjmuje insulinę, a 8 osób przyjmuje tabletki na zmniejszenie poziomu cukru we krwi. Nadciśnienie tętnicze zdiagnozowano u 26 osób, z czego 20 osób objęto leczeniem farmakologicznym, u 6 osób zastosowano ścisłą dietę oraz ćwiczenia ruchowe.

Do promocji programu została zaangażowana społeczność romska, a w szczególności Stowarzyszenie Romów Polskich „Dywes” w Kielcach z siedzibą w Kielcach ul. Ściegiennego 5/1. W ramach współpracy Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach zakupił dla Stowarzyszenia komputer oraz drukarkę, celem propagowania działalności edukacyjnej, kulturowej i integracyjnej na rzecz dzieci, młodzieży i osób starszych oraz informowania środowiska Romskiego o terminach i miejscu spotkań edukacyjnych realizowanych w ramach programu „Edukacja Zdrowotna rodzin romskich w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania nadciśnienia tętniczego i cukrzycy”.

Zrealizowano następujące działania:

Program „Edukacja Zdrowotna rodzin romskich w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania nadciśnienia tętniczego i cukrzycy” realizowany był w poszczególnych etapach:

1. Przygotowanie broszur, plakatów informujących o terminie i miejscu spotkań edukacyjnych.
2. Zatrudnienie dwóch specjalistów pielęgniarstwa rodzinnego.
3. Rozwieszenie przygotowanych plakatów w siedzibie MOPR, na rejonach opiekuńczych.
4. Rozniesienie przygotowanych ulotek informacyjnych do poszczególnych rodzin romskich przy współpracy Stowarzyszenia Romów Polskich „Dywes” w Kielcach, oraz pracowników socjalnych poszczególnych rejonów.
5. Podział społeczności romskiej do udziału w projekcie na 6 grup.
6. Przeprowadzenie prelekcji i edukacji osób ze środowiska romskiego.
7. Nauka społeczności romskiej biorącej udział w projekcie wykonywania pomiaru glikemii we krwi oraz pomiaru ciśnienia tętniczego.
8. Rozdanie materiałów dydaktycznych w formie: broszur edukacyjnych, książeczek do notowania pomiarów glikemii i ciśnienia tętniczego, przepisów dietetycznych, poradników dla osób z cukrzycą i nadciśnieniem tętniczym.
9. Przekierowanie osób, u których wykryto objawy zagrożenia chorobami cukrzycą i nadciśnienia tętniczego do przychodni rejonowych celem konsultacji u lekarza POZ.
10. Rozdanie ciśnieniomierzy i glukometrów wraz z paskami do wykonywania pomiaru.

11. Pobieranie pokwitowań od osób ze społeczności romskiej za wydane glukometry wraz z paskami jednorazowymi i ciśnieniomierze.
12. Kontrola osób ze społeczności romskiej, które przekierowano do lekarza POZ pod kątem odbycia wizyty w przychodni i podjęcia leczenia.

Program PEAD 2013

W ramach programu PEAD 2013 dostarczana jest żywność dla najuboższej ludności UE. MOPR ściśle współpracował z Towarzystwem Dobroczynności w Kielcach i zajmował się dystrybucją żywności. Pomoc przekazywana była osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej, kwalifikowanym spełniającym kryteria określone w art. 5 i art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. Artykuły żywnościowe pobierane były na podstawie skierowań wydanych we właściwym Rejonie Opiekuńczym MOPR. Asortyment podopieczni kwitowali na imiennych kartach dystrybucji artykułów spożywczych PEAD 2013. Na 2013 rok przyznano 170 000 ton żywności dla najuboższej ludności gminy Kielce. Na dzień 31 grudnia 2013r. artykuły żywnościowe wydano dla **5622** osób.

2.2.8. Praca socjalna i poradnictwo rodzinne

„Praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu wspieranie osób i rodzin we wzmocnieniu ich możliwości funkcjonowania w społeczeństwie lub odzyskaniu ich zdolności do samodzielnego życia” oraz poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych – to niepieniężne świadczenia pomocy społecznej.

Poradnictwo specjalistyczne obejmuje wiedzę m.in. z zakresu psychologii, pedagogiki, socjologii, prawa i medycyny. Jako bezpłatna forma pomocy jest niezbędnym wsparciem dla osób i rodzin o niskim statusie materialnym.

W 2013 roku z poradnictwa specjalistycznego i pracy socjalnej korzystały:

- osoby doznające przemocy domowej
- osoby stosujące przemoc w rodzinie
- osoby przeżywające różnego typu kryzysy
- osoby pozostające w sytuacji bezradności społecznej
- osoby uzależnione od środków psychoaktywnych oraz członkowie ich rodzin

- dzieci i młodzież
- rodziny mające problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi.

Zakres podstawowej pomocy świadczonej w 2013 roku przez pracowników i specjalistów MOPR, w ramach pracy socjalnej i poradnictwa rodzinnego obejmował m.in.:

- wsparcie psychologiczne w kontakcie indywidualnym
- pracę terapeutyczną z rodziną
- terapię małżeńską
- mediacje rodzinne
- konsultacje i porady specjalistyczne
- reprezentowanie interesów podopiecznych w różnych instytucjach
- interwencję kryzysową
- zapewnienie schronienia w sytuacji kryzysowej
- organizowanie spotkań zespołów interdyscyplinarnych
- dyżury przy Telefonie Zaufania
- opracowanie i realizację programów profilaktycznych i osłonowych
- prowadzenie działalności edukacyjnej i szkoleniowej
- inicjowanie projektów tworzących lobby wokół trudnych problemów społecznych
- kontakt ze środowiskiem lokalnym, współpracę z organizacjami pozarządowymi.

W 2013 roku współpracowano systematycznie, między innymi z: Komendą Miejską i Wojewódzką Policji, Komisariatami Policji, Prokuraturą, Sądem Rejonowym i Okręgowym, Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami leczenia odwykowego, placówkami służby zdrowia, placówkami oświatowymi, samorządem lokalnym, organizacjami pozarządowymi i kościelnymi, w tym z Centrum Wolontariatu, Caritas Diecezji Kieleckiej oraz z terenowymi ośrodkami pomocy społecznej. Realizowano zadania merytoryczne także we współpracy z Zespołem Usług Interwencji Kryzysowej i wszystkimi służbami, które zapewniają bezpieczeństwo i dają wsparcie osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

„Przemoc domowa to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciwko członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody fizyczne, psychiczne, ekonomiczne, seksualne oraz zaniedbanie”.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR realizował za pośrednictwem pracowników socjalnych i specjalistów zatrudnionych w komórkach organizacyjnych MOPR, m.in.: w rejonach opiekuńczych MOPR oraz w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Dziale Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego. Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie były wykonywane także przez Realizatorów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, na podstawie uchwał Rady Miasta Kielce: Nr XXIV/528/2008 z dnia 29 maja 2008 roku i Nr XVI/339/2011 z dnia 08 września 2011 roku.

Struktura Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie:

Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie

25 – 614 Kielce ul. 1-go Maja 196; tel.(41) 368 18 67

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00

e-mail: poradnictwo.rodzinne@mopr.kielce.pl

Dział Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego

25 – 614 Kielce ul. 1-go Maja 196; tel.(41) 368 18 67

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00

e-mail: poradnictwo.rodzinne@mopr.kielce.pl

Punkt Interwencyjno – Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie

25 – 715 Kielce ul. Kołłątaja 4; tel. (41) 366 10 52 czynny całodobowo

e-mail: pik.przemoc@mopr.kielce.pl

Ośrodek Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie

25 – 552 Kielce ul. Wiśniowa 3; tel.(41) 362 89 73

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 - 16.00

e-mail: oke@mopr.kielce.pl

Hostel – czynny całodobowo

Telefon Zaufania w sprawach rodzinnych - (41) 368 18 74

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00

Miejski Telefon Zaufania - 195 – 13

całodobowy, czynny w każdy dzień tygodnia i w dni świąteczne

bezpłatny dla rozmówcy z telefonu stacjonarnego.

Tabela 12. Liczba osób objętych pomocą Działu Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego w latach 1994 – 2013 oraz Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie MOPR Kielce w latach 2006–2013r

Rok	Liczba osób/ rodzin
1994	21
1995	44
1996	46
1997	126 pierwsza społeczna kampania „Stop przemocy!”
1998	137
1999	188
2000	301 ogólnopolskie kampanie medialne
2001	399 ogólnopolskie kampanie medialne
2002	290
2003	239
2004	239
2005	282 (349 łącznie z TZ)
2006	282 (340 łącznie z TZ)
2007	683 (łącznie z TZ)
2008	1283 (łącznie z TZ)
2009	1407 (łącznie z TZ)
2010	1738 (łącznie z TZ)
2011	1661 (łącznie z TZ)
2012	1697 (łącznie z TZ)
2013	1677 (łącznie z TZ)

Tabela 13. Liczba osób objętych specjalistyczną pomocą w 2013 roku.

Specjalistyczne konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna ogółem:	6 622
Przemoc w rodzinie ogółem:	841
Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	96 osób 402 konsultacje
Programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie: indywidualne i grupowe	38 osób
Rozmowy kryzysowe i terapeutyczne	3728
Pomoc psychologiczna	572 osoby 1497 konsultacji
Terapia rodzinna i małżeńska	28 rodzin 57 osób
Mediacje rodzinne	5 rodzin 10 osób
Treningi psychologiczne/ Szkoła dla Rodziców	36 osób
Praca socjalna	333 rodziny
Interwencja kryzysowa	30 rodzin 49 osób
Poradnictwo prawne	321 osób 500 konsultacji
Pomoc terapeutyczna osobom dotkniętym przemocą – uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin	33 osoby 429 konsultacji
Diagnoza sytuacji dzieci, wsparcie psychologiczne	69 osób
Psychoedukacja nt. przemocy dla dzieci i młodzieży	906 osób
Działania interdyscyplinarne w ramach Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych	1090 posiedzeń

Tabela 14. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” we współpracy służb w 2013 roku

Środowiska objęte procedurą : „Niebieskiej Karty”	
Liczba środowisk objętych w Kielcach procedurą „Niebieskie Karty” ogółem:	176
Liczba „NK” zgłoszonych przez policję	137
Liczba „NK” zgłoszonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej	36
Liczba „NK” zgłoszonych przez przedstawicieli oświaty	1

Liczba „NK” zgłoszonych przez przedstawicieli ochrony zdrowia	2
Liczba „NK” zgłoszonych przez przedstawicieli gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	0
Liczba utworzonych Grup Roboczych, w związku z procedurą „NK”	176
Liczba posiedzeń Grup Roboczych z udziałem pracowników SOW	815 (2013) 1090 (2011 – 2013)
Liczba opracowanych planów pomocy	168
Liczba osób doznających przemocy zaproszonych na posiedzenie GR, w tym zgłosiło się osób:	98 osób
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie wezwanych na posiedzenie GR, w tym zgłosiło się osób:	189 wezwań 78 osób
Liczba wniosków skierowanych przez członków GR do GKRPA	31
Liczba zawiadomień z art. 207 skierowanych przez członków GR do organów ścigania, w związku z art. 207 kk.	11
Zgłoszenia do sądu	13
Liczba zakończonych NK	85
- ustanie przemocy:	71
- brak zasadności podejmowania działań:	13

Tabela 15. Pomoc udzielona za pośrednictwem Telefonów Zaufania w 2013 roku.

Rozmowy kryzysowe ogółem:	542
Przemoc w rodzinie	160
Uzależnienie od środków psychoaktywnych ze współwystępującą przemocą	54
Inne trudne sytuacje życiowe	328

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Profesjonalną pracę z osobami stosującymi przemoc w rodzinie Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie rozpoczął 1 marca 2007 roku, w specjalnie powołanym do realizacji tego zadania **Ośrodku Korekcyjno - Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie (OKE)**.

W placówce udzielana jest interdyscyplinarna pomoc osobom, które:

- nie radzą sobie ze złością;
- rozładowują napięcie poprzez zachowania agresywne;
- przeżywają kryzys osobisty;
- są skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy.

W 2013 roku z pomocy OKE skorzystało **96** osób. Udzielono im 402 specjalistycznych konsultacji, w tym głównie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prawa, psychologii, pedagogiki, leczenia uzależnień. Z porad prawnych skorzystały 32 osoby stosujące przemoc w rodzinie (tj. 77 konsultacji). Pomocą psychologiczną było objętych 12 osób stosujących przemoc w rodzinie, udzielono im 20 konsultacji. W ciągu całego roku realizowano ponadto **programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych indywidualne**, którymi objęto łącznie **38 osób**. Programem indywidualnym, który trwa od 7 do 15 spotkań, objęto 26 osób, programem grupowym objęto 12 osób stosujących przemoc w rodzinie, dwie z nich ukończyły cały program, który trwa 80 godzin.

Ośrodek Korekcyjno - Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie jest pomysłodawcą i realizatorem kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie „**Biała wstążka**”. W Kielcach odbyło się już siedem edycji tej akcji, wszystkie zakończone zwiększeniem świadomości społecznej kielczan nt. zjawiska przemocy w rodzinie.

Telefon zaufania

Telefon zaufania działa w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Kielcach od 1995 roku. Dyżury przy TZ pełnią pracownicy SOW. W 2013 roku działały trzy telefony zaufania. Jeden czynny od poniedziałku do piątku w godzinach - 08.00 – 18.00, drugi – Miejski Telefon Zaufania: anonimowy, bezpłatny, czynny był przez całą dobę. Telefon – 195 13 działa w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Kolejny Telefon Zaufania – 195 25 był czynny całodobowo i przeznaczony dla osób w kryzysie emocjonalnym. Część rozmówców telefonów zaufania oczekiwała jedynie porady, niektórzy wsparcia psychologicznego, a dla pewnej grupy osób był on impulsem do nawiązania

osobistego kontaktu i rozpoczęcia pracy nad zmianą trudnej sytuacji życiowej. W 2013 roku przeprowadzono w telefonach zaufania ogółem **542** rozmowy i udzielono różnego rodzaju fachowych porad.

Osiągnięte efekty działań Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie MOPR Kielce w 2013 roku

- Zwiększenie wśród osób doznających przemocy poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jego istoty, faz, skutków, charakterystyki sprawcy przemocy. Edukacją objęto – **1017 osób**
- Wzrost poziomu wiedzy prawnej u klientów SOW – **841** (1338 porad)
- Udzielenie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy domowej we współpracy służb, w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” – **176 osobom**
- Odnotowano ustanie przemocy w rodzinie w wyniku działań podjętych w ramach realizacji procedury „NK” z udziałem pracownika socjalnego i pracownika SOW – **71**
- Zmotywowanie osób objętych procedurą „NK” do podjęcia terapii indywidualnej - **58**
- Zapewnienie bezpiecznego, całodobowego schronienia w hostelu SOW osobom doznającym przemocy i świadkom przemocy w rodzinie **w ciągu 2054 osobodni – 17 rodzinom, tj. 42 osobom (w tym: 17 osobom dorosłym i 25 dzieci)**
- Ilość wszczętych postępowań w sprawach o znęcanie się nad rodziną (art. 207kk) – **15**
- Ochrona praw ofiar poprzez udzielenie wsparcia klientkom i towarzyszenie im w sądzie - **29**
- Występowanie w roli świadka w sądzie, w sprawach karnych dot. klientów SOW – **32**
- Zmotywowanie klientów do udziału warsztatach psychologicznych dla ofiar, świadków i sprawców przemocy w rodzinie, co zaowocowało zwiększeniem ich umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i w relacjach społecznych. W zajęciach profilaktycznych i warsztatowych udział wzięło **140** osób:
  - grupa edukacyjna i terapeutyczna dla uzależnionych od alkoholu – **33** osoby
  - grupy edukacyjno – motywacyjne dla ofiar – **17** kobiety
  - grupa korekcyjno - edukacyjna dla sprawców – **12** mężczyzn
  - indywidualny program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców – **26** mężczyzn
  - Szkoła dla Rodziców – **19** rodziców

- Treningi Umiejętności społecznych – **17** kobiety
- Treningi relaksacyjne, muzykoterapia, arteterapia – **16** dzieci.
- Poprawa funkcjonowania rodziny w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – poprzez oddziaływania edukacyjne i terapeutyczne z rodzicami, dziećmi i młodzieżą – **132**
- Objęcie specjalistyczną pomocą osób z myślami samobójczymi i po próbach samobójczych - **3**
- Zwiększenie kompetencji zawodowych osób zajmujących się pomaganiem osobom znajdującym się w sytuacji przemocy poprzez ich przeszkolenie – **27 osób** (poprzez udział w superwizji, szkoleniach i kongresach)
- Edukacja i pomoc za pośrednictwem telefonów zaufania – **542**
- Zabezpieczenie osób przed wejściem w fazę chroniczną kryzysu poprzez podjęcie interwencji kryzysowej i natychmiastowe objęcie pomocą specjalistyczną – **49** osób
- Ochrona zdrowia w sytuacji kryzysowej - pomoc medyczna – **11** osób
- Ochrona zdrowia w sytuacji kryzysowej - pomoc psychiatryczna – **3** osób
- Organizowanie i uczestnictwo w spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz budowanie sieci wsparcia społecznego dla rozwiązania konkretnych problemów społecznych, w tym szczególnie związanych z przemocą w rodzinie i zaniedbaniami opiekuńczo - wychowawczymi – **815** spotkań
- Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i poprawa współpracy służb poprzez zorganizowanie w mieście siódmej kampanii społecznej przeciw przemocy we współpracy z Urzędem Miasta Kielce, Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach, Caritas Diecezji Kieleckiej, członkami Zespołu ds. wdrażania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i strategicznego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz członków Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych. W czasie kampanii, jak corocznie zadbano o rozgłos medialny przedsięwzięcia, zorganizowano konferencję prasową, zamieszczono materiały edukacyjne i reklamowe na terenie całego miasta (banery, ulotki i plakaty w instytucjach miejskich). Opracowano i wydano *Poradnik Prawny*, publikację naukową pt.: „*Niepełnosprawność między przemocą a pomocą*”, zorganizowano razem z Caritas Diecezji Kieleckiej bezpłatne dyżury prawne w ramach *Tygodnia Edukacji Prawnej*.
Bezpłatne dyżury prowadzili prawnicy ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia

dla Ofiar przemocy w Rodzinie, z Caritas Diecezji Kieleckiej, Centrum Interwencji Kryzysowej, z sądu kuratorzy zawodowi oraz komornik sądowy .

- Poprawienie i zacieśnienie współpracy z instytucjami i służbami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspólne działania z Caritas Diecezji Kieleckiej, Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas, Ośrodkiem Pomocy Ofiarom Przestępstw.
- W ramach VII Kampanii „Biała wstążka”, odbywającej się jak co roku pod hasłem: *„Kocham, lubię, szanuję, nie biję”* poprowadzono zajęcia profilaktyczne dot. zjawiska przemocy w rodzinie dla około **706** dzieci i młodzieży, tj. : w II L.O im. Jana Śniadeckiego dla **480** uczniów z 15 klas oraz w **3** przedszkolach dla **226** dzieci pod tytułem: **„Poznaj swojego bohatera”**.
- W 2013 roku nadal popularyzowano akcję w Polsce. Włączyły się do niej specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kilka samorządów gminnych i powiatowych z terenu kraju oraz drużyna szczypiornistów ekstraklasy: VIVE Targi Kielce oraz Korona Kielce.
- W 2013 roku zorganizowano konferencję naukowo - szkoleniową pn.: **„Dorosły a dziecko w sytuacji przemocy w rodzinie”** dla 120 osób. Współorganizowano również międzynarodową konferencję naukową, we współpracy z Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach pn.: **„Dorośli i dzieci w sytuacji przemocy w rodzinie”**. Rezultatem tych działań była publikacja pokonferencyjna dotycząca problematyki przemocy w rodzinie.
- W 2013 roku pracownicy SOW byli też bardzo aktywni w realizacji przyjętego przez Radę Miasta Kielce Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kielcach na lata 2008 – 2013 oraz Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 20011 – 2013. Polegało to na wykonywaniu konkretnych zadań ujętych w Harmonogramie Programu, m.in.: opracowanie strategii działań w ramach GPPPwR i projektu budżetu Programu, udział w pracy Zespołu ds. wdrażania GPPPwR, obsługa administracyjna Programu, przygotowywanie i prowadzenie szkoleń, spotkań z Realizatorami Programu, przygotowanie koncepcji programu szkoleń interdyscyplinarnych dla Realizatorów GPPPwR, opracowanie i wdrożenie zasad i procedur działania Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, koordynowanie pracy czterech GZI, uruchomienie Punktu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie z bezpłatnymi poradami prawnymi i psychologicznymi, zwiększanie

poziomu wiedzy prawnej wśród realizatorów Programu i procedury „Niebieskie Karty” itd.

- Udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych na terenie gminy Kielce, współpraca z wojewódzkim zespołem interdyscyplinarnym, konsultacje dla gmin i powiatów. Przeszkolono ponad 400 przedstawicieli służb pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. z. **„Procedury Niebieskie Karty”** jak stosować ją w praktyce.
- Zwiększenie stanu wiedzy na temat lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Kielcach wśród studentów, profesjonalistów, stażystów poprzez prowadzenie praktyk studenckich, szkoleń, udział w konferencjach naukowych, Świętokrzyskich Dniach Profilaktyki, w wydarzeniach o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim. Promowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz innych działań profilaktycznych wśród mieszkańców Kielc. Wielokrotnie prezentowano na forum ogólnopolskim kielecki system przeciwdziałania przemocy i dobre praktyki, m.in. w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
- Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie z klientami SOW MOPR – pozyskano dotację ze środków GKRPA. W ramach tego budżetu w 2013 roku przeprowadzono zajęcia warsztatowe dla **33** osób, tj. 429 konsultacji.
- Udział pracowników SOW w Świętokrzyskich Dniach Profilaktyki poprzez zorganizowanie warsztatów szkoleniowych, dni otwartych placówki i dyżurów specjalistów.
- Udział pracowników SOW w akcji Ministerstwa Sprawiedliwości: „Tydzień Pomocy Ofiarom Przepstw”. Pełnienie bezpłatnych, specjalistycznym dyżurów dla osób pokrzywdzonych przestępstwem.
- Współpraca z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej w ramach Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Praca nad zmianami dokumentu Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Udział w ogólnopolskich badaniach naukowych nad zjawiskiem przemocy w rodzinie.
- Udział w Programie certyfikacji pierwszej w Polsce grupy superwizorów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Napisanie programu konkursowego i udział w realizacji Programu Osłonowego MPiPS pn.: „Mądry rodzic - bezpieczny dom”. Uzyskanie dofinansowania w wys. 33 000 zł oraz 10 000 zł (łącznie **43 000** zł) nagrody za najlepszy projekt w Polsce.

2.2.9. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2008 - 2013

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym został opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2008- 2013.

Podstawa Prawna Programu

- Art. 6 ust.2, pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami), ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r, o zmianie ustawy przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych ustaw;
- Uchwała Nr XXIV/528/2008 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 29 maja 2008 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2008 – 2013;
- Zarządzenie Nr 216/2008 Prezydenta Miasta Kielce z dnia 19 lipca 2008 roku w sprawie powołania Zespołu ds. wdrażania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2008 – 2013.

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Zmniejszanie rozmiaru przemocy w kieleckich rodzinach poprzez:

- a) systematyczne pogłębiania wiedzy na temat zjawiska przemocy w kieleckich rodzinach,
- b) zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i skuteczności ich praw,
- c) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
- d) łączenie i koordynowanie działań lokalnych tj. sektora publicznego i organizacji pozarządowych,
- e) podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,

f) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Działania i adresaci Programu

Cele będą realizowane poprzez następujące działania:

uprzedzające tj. diagnoza, informacja, edukacja kierowana do ogółu mieszkańców gminy, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,

- **interwencyjne** tj. opiekuńcze kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie ,
- **wspierająco – terapeutyczne** dla osób uwikłanych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca),
- **działania edukacyjno – korekcyjne** dla osób uwikłanych w przemoc domową.

Założenia Programu,

- zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Kielc wobec zjawiska przemocy,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.

Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2011 - 2013

W związku z obowiązkami nałożonymi ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Uchwałą NR XVI/339/2011 Rady Miasta Kielce z dnia 08.09.2011r. został przyjęty do realizacji Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2011 – 2013. Stanowi on integralną część Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy na terenie miasta Kielce na lata 2008 – 2013. Jego zawartość merytoryczna jest rozszerzeniem i uszczegółowieniem działań na rzecz rodzin doznających i zagrożonych przemocą w rodzinie, ujętych w Harmonogramie działań GPPPwR. Program jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kielce na lata 2004 – 2013 (Uchwała Nr XXXIV/670/2004 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 9 grudnia 2004 roku) i jej aktualizacją na lata 2010 – 2013 (Uchwała Nr XLV/1088/2010 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 21 stycznia 2010 roku). Założenia Programu korelują również z Programem pt.: „*Budowanie przyjaznego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Kielcach*” przyjętym do realizacji Uchwałą Nr XLVII/903/2005 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 29 lipca 2005

roku oraz jego aktualizacją na lata 2009 – 2013 (Uchwała Nr XXXIV/788/2009 Rady Miejskiej w Kielcach) z dnia 19 marca 2009 roku.

Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zawiera podstawy prawne działania, cel główny i cele szczegółowe, określa zakres oraz sposób realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program przedstawia też krótką charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie, wskazuje grupy ryzyka oraz omawia czynniki psychologiczne utrzymujące w sytuacji przemocy domowej. Program wskazuje podmioty odpowiedzialne za realizację zadań z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym ochronę ofiar przemocy i adresatów zadania. Program będzie realizowany w latach 2011 – 2013 a jego cele i zadania będą podlegać monitoringowi i ewaluacji.

Podstawa prawna Programu

Art. 6.ust.1 i 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 z 2005 r. z późn. zm.).

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny:

Ochrona ofiar przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u osób pokrzywdzonych i zagrożonych przemocą oraz profesjonalizację działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Kielce.

Cele szczegółowe:

1. Utworzenie zintegrowanego i skutecznego systemu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.
4. Rozwijanie działań profilaktycznych i psychoedukacyjnych na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie.
5. Poprawa funkcjonowania psychospołecznego osób doznających przemocy w rodzinie.
6. Monitorowanie sytuacji osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
7. Rozwój interdyscyplinarnego systemu wsparcia ofiar przemocy w rodzinie oraz kompetencji osób odpowiedzialnych za realizację działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy i adresaci Programów

Głównymi realizatorami Programów (GPPPwR i POO) są: Urząd Miasta Kielce, sąd, prokuratura, policja, pomoc społeczna, placówki leczenia odwykowego, placówki poradnictwa specjalistycznego, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, kościół, związki wyznaniowe, media.

Nadzór nad prawidłową realizacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pełni Koordynator Programu oraz członkowie Zespołu ds. wdrażania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Reprezentują oni następujące instytucje: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie MOPR w Kielcach, Miejski Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Kielcach, Świętokrzyską Wojewódzką Komendę Policji w Kielcach, Komendę Miejską Policji w Kielcach, Świętokrzyskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Przepęstw w Kielcach, Urząd Miasta w Kielcach Wydział Edukacji Kultury i Sportu, Sąd Okręgowy w Kielcach, Prokuraturę Rejonową Kielce – Zachód.

Głównymi realizatorami Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są: Gmina Kielce, która podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach zespołów interdyscyplinarnych, za pośrednictwem przedstawicieli podmiotów takich jak: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. Ponadto do realizacji zadań wynikających z tego Programu włączają się czynnie przedstawiciele Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Kielcach i Prokuratura Rejonowa w Kielcach oraz inne podmioty, które są wymienione w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (realizatorzy GPPPwR).

Adresatami Programów są:

- osoby doznające przemocy w rodzinie i zagrożone przemocą w rodzinie - potoczna nazwa „ofiary” (dorosłe osoby doznające przemocy, osoby starsze i niepełnosprawne, dzieci);
- świadkowie przemocy w rodzinie – osoby, które w sposób bezpośredni lub pośredni uczestniczą w sytuacji występowania przemocy w rodzinie (często są nimi dzieci);
- osoby stosujące przemoc w rodzinie – potoczna nazwa „sprawcy”;
- mieszkańcy miasta Kielce.

2.2.10. Klub Integracji Społecznej

Głównym zadaniem Klubu Integracji Społecznej jest prowadzenie działań terapeutycznych, samopomocowych, zatrudnieniowych, zmierzających do odzyskania przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym wiary we własne siły, nabycia umiejętności społecznych i podniesienia kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy.

W 2013 roku z oferty KIS skorzystało 1095 osób (3257 wizyt). Ogółem podjęto 4447 działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.

Liczba osób korzystających z KIS z poszczególnych Rejonów Opiekuńczych w 2013 roku:

- „Za Torami ” - 227 osób (687 wizyt)
- „ Czarnów ” - 194 osoby (625 wizyt)
- „ Szydłówek ” - 182osoby (495 wizyt)
- „ Herby ” - 115 osób (352 wizyty)
- „ Jagiellońskie ” - 110 osób (317 wizyt)
- „ Białogon ” - 79 osób (226 wizyt)
- „ Świętokrzyskie ” - 41 osób (138 wizyt)
- „ Barwinek-Baranówek ” - 29 osób (133 wizyty)
- Dział ds.Bezdomności - 29 osób (79 wizyt)
- „ Uroczysko ” - 25 osób (73 wizyty)
- „ KSM ” - 27 osób (56 wizyt)
- „ Śródmieście ” - 24 osoby (51 wizyt)
- Inne osoby - 9 osób (19 wizyt)

W 2013r. KIS uczestniczył w projekcie systemowym pn. „Działanie szansą na przyszłość” organizując cykl 9 szkoleń realizowanych od 11.03.2013r. do 14.05.2013r. dla 155 osób bezrobotnych. Dwutygodniowe 35-godzinne cykle szkoleniowe odbywały się 5 dni w tygodniu.

W harmonogramie ujęto działania z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej: warsztaty psychologiczne, zajęcia z doradcą zawodowym, konsultacje. Działania te zmierzały do nabycia umiejętności praktycznych w zakresie; poruszania się po rynku pracy, nabycia umiejętności i opanowania technik jasnego formułowania wypowiedzi słownej, nabycia umiejętności przygotowania własnego CV oraz listu motywacyjnego, pisanie pism urzędowych i podań, wypracowania motywacji do czynnego poszukiwania pracy, zapoznania się z prawem pracy, wzmacniania samooceny i wiary we własne możliwości.

Stałymi partnerami KIS przy realizacji działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej były Świętokrzyska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy, Państwowa Inspekcja Pracy, Świętokrzyska Agencja Rozwoju Regionalnego, Miejski Urząd Pracy, Świętokrzyski Klub Abstynentów „Raj” z którymi KIS podpisał porozumienia o współpracy. Pracownicy KIS uczestniczyli również w rozmowach kwalifikacyjnych do udziału w Centrum Integracji Społecznej oraz w giełdach pracy organizowanych przez MUP, OHP i organizacje pozarządowe (stoisko promujące KIS miało na celu przedstawienie idei i oferty Klubu).

2.2.11. Rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych

Miasto Kielce na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wynikających z ustawy z dnia 27.08.1997 r. otrzymało w 2013 roku **2 842 523 zł**. Uchwała Nr XLII/753/2013 Rady Miejskiej z dnia 14 marca 2013 roku określa zadania, które realizowane były przez Ośrodek na rzecz osób niepełnosprawnych.

Z zakresu rehabilitacji zawodowej to:

- przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej
- dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu (staże, przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne)
- finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych

Z zakresu rehabilitacji społecznej to:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym i instytucjom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- zadania zlecone zgodnie z art. 36 (art.35a ust.1 pkt 9c).

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej pochłonęła 975 999 zł i nie zabezpieczyła wszystkich zgłoszonych potrzeb.

1. Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej

Udzielono 7 dofinansowań na rozpoczęcie działalności gospodarczej na łączną kwotę 248 761 zł. Z uwagi na niewystarczające środki finansowe bez rozpatrzenia pozostało 17 wniosków.

2. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu (staże, przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne)

W ramach wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla bezrobotnych osób niepełnosprawnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu wydano 98047 zł. Dofinansowano staże i przygotowanie zawodowe dla 27 osób. Potrzeby z zakresu powyższego zadania zgłasza Miejski Urząd Pracy.

3. Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych

Kolejną formą pomocy skierowaną do osób niepełnosprawnych były szkolenia organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy, skorzystało z nich 11 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 15 191 zł.

4. Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej

Z wymienionej formy pomocy skorzystało 7 pracodawców jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Utworzono 14 stanowisk pracy, na których zatrudniono 14 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 614 000 zł.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej przeznaczona dla osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami Kielc pochłonęła 1 912 614 zł.

Największe potrzeby zgłaszano w zakresie dofinansowań do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dużym zainteresowaniem cieszyły się, jak co roku turnusy rehabilitacyjne.

1. Turnusy rehabilitacyjne, złożono 1437 wniosków, pozytywnie rozpatrzono 587 na łączną kwotę 390 606 zł., w tym dla:

- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej 65 na łączną kwotę 51 771 zł.
- opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej 58 na łączną kwotę 30 764 zł.

- dorośli niepełnosprawni z zpch - z uwagi na ograniczone środki finansowe i w związku z tym, że zakłady pracy chronionej obowiązane są tworzyć zakładowy fundusz rehabilitacyjny, w porozumieniu z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych podjęto decyzję o nie przyznawaniu dofinansowania osobom zatrudnionym w ZPCH.

- pozostali dorośli niepełnosprawni **340** na łączną kwotę **257 632 zł**

- opiekunowie dorosłych niepełnosprawnych **124** na **50 439 zł**

Z uwagi na niewystarczające środki finansowe w porozumieniu z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych podjęto decyzję o rozpatrywaniu wniosków dotyczących osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w wieku aktywności zawodowej, którzy nigdy nie korzystali z dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego.

2. Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.

W ramach dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych rozpatrzono pozytywnie 65 wniosków organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach podpisanych umów zorganizowano **47** imprez, w których uczestniczyło **3749** osób niepełnosprawnych na łączną kwotę **75 714 zł**. Były to imprezy o charakterze masowym skierowane do wszystkich osób niepełnosprawnych mieszkańców Kielc, jak i imprezy organizowane dla określonej grupy osób niepełnosprawnych, np:

- Międzynarodowy Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną,
- Rajd Regionalny Na Raty po górach świętokrzyskich”,
- Cykl imprez mikołajkowych i wigilijnych dla wszystkich osób niepełnosprawnych,
- Cykl wycieczek turystyczno-poznawczych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- Olimpiada Niepełnosprawnych – integracja przez sportową rywalizację,
- Impreza kulturalna, pn. „Święto Niepodległości”.

3. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Rozpatrzenie wniosków w ramach dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wymagało zaangażowania **591 544 zł** środków finansowych Funduszu. Realizacja tego zadania pozwoliła zlikwidować bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej w przypadku **11** osób niepełnosprawnych na łączną kwotę **94 893 zł**. Dofinansowano zakup sprzętu ułatwiającego komunikację (w tym zakup komputerów i urządzeń wspomagających sygnał dźwiękowy) dla **21** osób niepełnosprawnych na łączną kwotę **42 010 zł**.

Dofinansowanie do sprzętu technicznego umożliwiło osobom niepełnosprawnym samodzielne poruszanie się jak i samoobsługę. Rozpatrzono pozytywnie **8** wniosków, udzielając dofinansowania w wysokości **13 906 zł**.

W ramach tego zadania rozpatrzono wnioski w zakresie zakupu/naprawy: podnośników wannowych, schodolazu, filtra powietrza, fotela sanitarnego, baterii uchylnych, procesora dźwięku, pralki automatycznej.

4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym i instytucjom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne w 2013 roku mogły ubiegać się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze po wcześniejszym uzyskaniu limitu NFZ. Dofinansowano koszty zakupu między innymi: cewników, worków do zbiórki moczu, protez kończyn dolnych i górnych, aparatów ortopedycznych, szkieł okularowych, okularów lupowych, aparatów do wspomagania oddechu. Łącznie z takiej formy pomocy skorzystało **423** osób niepełnosprawnych na łączną kwotę **292 645 zł**. w tym **7** dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę **12 926 zł**.

W 2013 roku udzielono również dofinansowań do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego. Osoby niepełnosprawne po udokumentowaniu potrzeby rehabilitacji w warunkach domowych na wskazanym sprzęcie rehabilitacyjnym (zaświadczenie lekarskie) otrzymały dofinansowanie w wysokości 50% kosztów zakupu.

Rozpatrzono pozytywnie **9** wniosków udzielając dofinansowań na kwotę **5 220 zł**. Dofinansowano koszty zakupu łóżek rehabilitacyjnych i rękawów uciskowych.

5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Na terenie Miasta Kielce działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło **61** uczestników, dla których pisane były indywidualne programy rehabilitacji. Na działalność WTZ w 2013 roku ze środków PFRON przeznaczono kwotę **902 556 zł**., a z budżetu Miasta Kielce kwotę **100 284 zł**.

6. Zadania zlecone zgodnie z art. 36 (art. 35a ust. 1 pkt 9c)

W 2013 roku realizowane były zadania zlecone fundacjom oraz organizacjom pozarządowym, finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie:

1. Prowadzenia rehabilitacji osób w różnych typach placówek – zawarto **6** umów na kwotę **54 185 zł**, z rehabilitacji skorzystało **1087** osób.

Wymienione zadania służyły rehabilitacji osób niepełnosprawnych, były aktywną formą rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku. Miały na celu poprawę sprawności fizycznej i psychofizycznej, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.

Dla wielu osób były to jedyne dostępne formy rehabilitacji i wypoczynku.

PROGRAMY CELOWE

Dla poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej w 2013 roku Miasto brało udział w programach celowych ogłoszonych przez PFRON.

1/ „Program wyrównywania różnic między regionami” - projekt pod nazwą „Postaw na pracę” w ramach, którego udzielono wsparcia sześciu beneficjentom w tym pięciu pracodawcom na wyposażenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz jednej osobie niepełnosprawnej na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Łączna kwota wydatkowanych środków PFRON na w/w projekt wyniosła **292500,00zł** z tego na rozpoczęcie działalności gospodarczej **36000,00zł** a na wyposażenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych **256 500,00 zł**,

2/ „Aktywny Samorząd” – program dla indywidualnych osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej posiadających znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności i dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności. Osoby te mogły stosownie do potrzeb wynikających z rodzaju i zakresu niepełnosprawności, ubiegać się o dofinansowanie w zakupie lub montażu proponowanego w programie sprzętu lub innych działań, które pozwoliły im na utrzymanie aktywności zawodowej. Program spotkał się z pozytywnym odbiorem mieszkańców. Z programu skorzystało ogółem **243** osoby niepełnosprawne na łączną kwotę **736 792,06 zł**.

W poszczególnych modułach i obszarach ze środków finansowych PFRON skorzystała następująca liczba osób:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową

1/ Obszar A zad. 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – **1** osoba na kwotę **4 250 zł** (dofinansowano oprzyrządowanie samochodu - automatyczna skrzynia biegów, sprzęgło automatyczne, ręczny sterownik sprzęgła, ręczny gaz - hamulec)

- 2/ Obszar A zad.2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B – **3** osoby na kwotę **3 607,50 zł** (dofinansowano kosztu kursu i egzaminu na prawo jazdy kategorii B)
- 3/ Obszar B zad. 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – **23** osób na kwotę **140 008, 01 zł** (dofinansowano zakup sprzętu komputerowego, programów komputerowych, programów do rozpoznawania druku, pakietów rehabilitacyjnych, specjalistycznych myszy dla osób z dysfunkcją narządu ruchu, dyktafonów cyfrowych, elektronicznej lupy przenośnej, auto-lektora, multilektora, zestawu lektorskiego, zestawu multilektorskiego, urządzenia lektorskiego, zakup linijki brajlowskiej, monitora brajlowskiego),
- 3/ Obszar B zad. 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania - **9** osób na kwotę **18 000 zł**
- 4/ Obszar C zad. 1– pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – **14** osób na kwotę **171 364 zł**
- 5/ Obszar C zad. 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – **19** osób na kwotę **38 000,00 zł**
- 6/ Obszar C zad. 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne – **2** osoby na kwotę **26.037 zł**
- 7/ Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu) – **11** osób na kwotę **9 186,46 zł**

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

W ramach modułu II dofinansowano czesne, dodatek na pokrycie kosztów kształcenia, dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – **182** osoby na kwotę **326 339 zł**.

Program pozwolił zwiększyć mobilność i aktywność osób niepełnosprawnych zarówno w ich życiu społecznym jak i zawodowym.

Informacja o wykorzystaniu środków Miasta Kielce na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.

Miasto realizując politykę społeczną wobec środowiska osób niepełnosprawnych rok rocznie zapewnia środki finansowe na realizację działań w zakresie:

1. Organizacji turnusów rehabilitacyjno-wypoczynkowych dla dzieci niepełnosprawnych i przewlekle chorych,

2. Organizacji turnusów rehabilitacyjno-wypoczynkowych dla niepełnosprawnych i przewlekle chorych osób dorosłych,
3. Rehabilitacji psychofizycznej osób niepełnosprawnych,
4. Organizacji warsztatów psychoterapeutycznych, grup wsparcia,
5. Udzielania opieki paliatywnej osobom nieuleczalnie i przewlekle chorym:
  - objęcie opieką pielęgniarską, psychologiczno-duchową i socjalną ,
6. Organizacji i prowadzenia usług - Asystent Osób Niepełnosprawnych,
7. Ograniczania skutków niepełnosprawności poprzez zakup i wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego, udzielanie instruktażu w zakresie jego obsługi, naprawę i konserwację sprzętu rehabilitacyjnego.

W 2013 roku na wymienione zadania wydano kwotę **323 288 zł** - z rehabilitacji skorzystało **1275** osób.

Wszystkie wymienione zadania służyły rehabilitacji osób niepełnosprawnych i były aktywną formą rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku. Miały na celu poprawę sprawności fizycznej i psychofizycznej, rozwijały zainteresowania osób niepełnosprawnych. Dla wielu osób była to jedyna dostępna forma rehabilitacji i wypoczynku.

Umożliwiła opuszczenie swego stałego miejsca pobytu i dała szansę na kontakt ze środowiskiem. Pozwoliła nawiązać kontakty osobiste, koleżeńskie przyjaźnie, a przede wszystkim grupy wzajemnego wsparcia.

Program pn. **„Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczaniu skutków niepełnosprawności”** w ramach dotacji celowej przyznanej na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy Powiatem Kieleckim a Miastem Kielce na realizację programu przeznaczono kwotę w wysokości **51 000 zł**.

Z bezpłatnej rehabilitacji w ramach programu skorzystało **170** niepełnosprawnych mieszkańców Kielc. Wykonano **3 981** zabiegów rehabilitacyjnych (laser, krioterapia, masaż klasyczny, ćwiczenia i inne). Natomiast z bezpłatnego wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego skorzystało **152** mieszkańców Kielc – wypożyczono **205** sztuk sprzętu.

2.2.12. Pomoc dziecku i rodzinie

Dział Opieki i Wychowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach realizuje zadania własne gminy i powiatu wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz własne gminy i powiatu wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

Do zadań gminy, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy wspieranie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną (przez asystenta rodziny) oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (realizowanej poprzez placówki wsparcia dziennego).

Do zadań powiatu wynikających z w/w ustawy należy zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, finansowanie świadczeń pieniężnych oraz pobytu dzieci z terenu powiatu umieszczonych w pieczy zastępczej, organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

Do zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej należy praca socjalna w rodzinach z dziećmi z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą realizowana przez Zespół Profilaktyki Rodzinnej.

Do zadań powiatu wynikających z w/w ustawy należy pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz różnego rodzaju placówki: socjoterapeutyczne, resocjalizacyjne i poprawcze oraz prowadzenie i zapewnienie miejsc w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze:

- Doskonalono pracę Zespołu Profilaktyki Rodzinnej, który został powołany do pracy z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zagrożonymi zabraniem dziecka ze środowiska. Zespół ten ma charakter interdyscyplinarny i skupia w razie potrzeby, poza pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, specjalistów MOPR (psychologa, pedagoga, psychiatrę) oraz pedagoga szkolnego, pielęgniarkę środowiskową, kuratora sądowego, dzielnicowego, wychowawców placówek wsparcia dziennego itp.

Zespół realizuje zadania o charakterze profilaktycznym, wspierającym oraz interwencyjnym.

W 2013 r. w zainteresowaniu Zespołu Profilaktyki Rodzinnej pozostawało 219 rodzin

z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym 42 rodziny zostały objęte dodatkowo wsparciem asystentów rodziny.

Zorganizowano również dwie edycje „Szkoły dla Rodziców” – warsztatów edukacyjnych z zakresu umiejętności rodzicielskich, w których wzięło udział 22 osoby. Prowadzone były również systematyczne spotkania grup wsparcia dla rodziców wychowujących dzieci. W ramach tych grup zorganizowano szkolenia tematyczne z zakresu „Asertywności” oraz „Motywacji”. Ponadto spośród uczestników „Szkoły dla Rodziców” utworzyła się grupa samopomocowa. W 2013 r. Zespół podjął się również aktywizacji kulturalno-społecznej rodzin objętych wsparciem asystentów rodzin, w ramach której zorganizowano bezpłatne wyjścia do Muzeum Zabawek, Muzeum Narodowego oraz do Oratorium Świętokrzyskiego na przedstawienie teatralne. W wyjściach tych uczestniczyło ponad 100 osób (rodziców i dzieci). Ponadto w ramach Zespołu osoby potrzebujące mogły skorzystać z konsultacji indywidualnych z psychologiem oraz terapeutą uzależnień. W 2013 r. opieką psychologiczną objęto 37 rodzin. Odbyło się 91 spotkań, w których uczestniczyło 58 osób, w tym 12 dzieci w wieku od 3 do 17 lat. Z konsultacji u terapeuty ds. uzależnień skorzystało 58 osób, z tego 26 osób pozostawało w systematycznym kontakcie z terapeutą, 6 osób zostało skierowanych do udziału w terapii w Poradni Leczenia Uzależnień.

W 2013 r. Koordynatorzy Zespołu uczestniczyli w 30 interwencjach dotyczących zagrożenia życia lub zdrowia 47 dzieci, z tej liczby 25 dzieci umieszczono w czasowej pieczy zastępczej, natomiast 22 dzieci powierzono opiece bliskiej rodziny lub osobom zaprzyjaźnionym.

Od 2012 r. ważnym ogniwem systemu opieki nad dzieckiem i rodziną jest asystent rodziny, który wspiera rodziny dysfunkcyjne w pokonywaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych. Na dzień 31.12.2013 r. stan zatrudnienia asystentów wynosił 10 osób. Liczba rodzin, z którymi pracowali w 2013 r. asystenci rodziny wyniosła 261.

- Kontynuowano rozwój placówek wsparcia dziennego jako jednego z ważniejszych elementów kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie mającej problemy opiekuńczo-wychowawcze. Placówki wsparcia dziennego mają na celu wspomaganie wychowawczej roli rodziny w integralnym rozwoju dziecka, przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zaniedbanych wychowawczo.

Rozwój placówek wsparcia dziennego na terenie miasta Kielce zapewnia dostęp do ich usług większej liczbie dzieci i młodzieży potrzebujących wsparcia.

W roku 2013 na terenie miasta Kielce funkcjonowało 30 placówek wsparcia dziennego, oferując łącznie 1330 miejsc dla dzieci i młodzieży:

Publiczne:

- a) Sieć Świetlic Środowiskowych „4 Kąty” działająca w ramach struktury MOPR w Kielcach łącznie 250 miejsc
- Filia nr 1 - ul. Paderewskiego 20 na 50 miejsc,
  - Filia nr 2 - ul. 1go Maja 196 na 60 miejsc,
  - Filia nr 3 - ul. Konopnickiej 5 na 40 miejsc,
  - Filia nr 4 - ul. Ściegiennego 270c na 25 miejsc,
  - Filia nr 5 - ul. Konopnickiej 5 (placówka specjalistyczna) na 40 miejsc,
  - Filia nr 6 – ul. Smolaka 11 na 35 miejsc.
- b) Ognisko Wychowawcze przy Zespole Placówek „Kamyk”, ul. Toporowskiego 12 na 60 miejsc,
- c) Placówka wsparcia dziennego przy Zespole Placówek „Dobra Chata”, ul. Sandomierska 126 na 60 miejsc,
- d) Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego przy Placówce Opieki Doraźnej „Azyl”, ul. Kołłątaja 4 na 60 miejsc.

Niepubliczne:

- a) Ognisko Wychowawcze prowadzone przez Dom Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, ul. Kościuszki 36 na 35 miejsc,
- b) Dzienny Ośrodek Socjoterapii prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocni w Drodze „Rafael” w Kielcach, łącznie na 130 miejsc,
- Oddział I - ul. Cedro Mazur 19 na 15 miejsc,
  - Oddział II - ul. Skibińskiego 8 na 30 miejsc,
  - Oddział III - ul. Wikaryjska 2 na 55 miejsc,
  - Oddział IV – ul. Posłowska 98 na 25 miejsc.
- c) Kluby prowadzone przez Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” łącznie 295 miejsc:
- „Młoda Strefa” dla dzieci:
    - ul. Oboźna 5 na 45 miejsc,
    - os. Na Stoku 98 na 55 miejsc,
  - „Wolna Strefa” dla młodzieży:
    - ul. Naruszewicza 16 na 60 miejsc,
    - ul. Karczówkowska 36 na 40 miejsc,
    - ul. Nowaka- Jeziorańskiego 75 na 60 miejsc,
    - ul. Krakowska 17 na 35 miejsc.

- d) Świetlica Środowiskowa „Beczka” prowadzona przez Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Miejsce dla Ciebie”, os. Barwinek 28 na 25 miejsc
- e) Świetlica Żeglarska, prowadzona przez Uczniowski Klub Sportowy „Zalew Kielce”, ul. Zagnańska 82 na 30 miejsc.
- f) Oratorium Świętokrzyskie Świętego Jana Bosko, łącznie na 70 miejsc:
  - ul. 1-go Maja 57 na 40 miejsc,
  - ul. Górnicza 64 na 30 miejsc.
- g) Świetlice Środowiskowe Caritas Diecezji Kieleckiej, łącznie na 75 miejsc:
  - Świetlica „Pod Aniołem” przy ul. Mieszka I 48 na 40 miejsc,
  - Świetlica „U Józefa” przy ul Turystycznej 3 na 35 miejsc.
- h) Świetlica Środowiskowa „Brachu” prowadzona przez Fundację „Możesz więcej” przy ul. Szymanowskiego 3/58 na 45 miejsc,
- i) „Siemacha Spot” prowadzona przez Stowarzyszenie „Siemacha” przy ul. Radiowej 12 (Galeria Korona) na 130 miejsc.
- j) Świetlica Środowiskowa prowadzona przez Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, przy Chęcińskiej 3 na 45 miejsc.
- k) Świetlica Środowiskowa Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Świętokrzyskiego Oddziału Regionalnego, przy ul. Warszawskiej 147 na 30 miejsc.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela 16. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w 2013 z podziałem na poszczególne typy rodzin

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba umieszczonych dzieci
Rodziny zastępcze ogółem	200*	297
spokrewnione	137	179
niezawodowe	48	56
Zawodowe, w tym:	12	48
- pogotowia rodzinne	4	24
- specjalistyczne	4	7

Rodzinne domy dziecka (rdd)	3	14
-----------------------------	---	----

* 2 rodziny pełnią podwójną funkcję

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. Sąd wydał postanowienia o umieszczeniu 56 dzieci w 27 rodzinach zastępczych.

Kielce promują profesjonalnie przygotowaną, zawodową rodzinną opiekę zastępczą. Naborem, szkoleniami oraz kwalifikacją kandydatów na różne formy rodzinnej pieczy zastępczej zajmuje się Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Kielcach, który od stycznia 2012 r. zajmuje się również wspieraniem i szkoleniem istniejących rodzin zastępczych. W przypadku braku osób chętnych do prowadzenia form rodzinnych na terenie miasta, poszukuje się kandydatów mieszkających poza Kielcami, którzy po zakwalifikowaniu przez ORPZ świadczą usługi na rzecz miasta na podstawie umowy zawartej z Prezydentem Miasta Kielce.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nowe świadczenia na dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Przyznanie świadczeń obligatoryjnych regulują przepisy ustawy. Zasady przyznawania świadczeń fakultatywnych zostały określone Zarządzeniem Prezydenta Miasta Kielce.

Każda rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w niej umieszczonych, której wysokość uzależniona jest od rodzaju rodziny zastępczej oraz dochodu, jakim dziecko dysponuje (alimenty, renta rodzinna, uposażenie rodzinne). Dla rodziny zastępczej spokrewnionej wysokość świadczenia wynosi nie mniej niż 660 zł na dziecko, dla pozostałych form pieczy rodzinnej nie mniej niż 1000 zł na dziecko. Na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek w wysokości 200 zł miesięcznie.

Rodziny zastępcze lub prowadzący rodzinne domy dziecka mogą ubiegać się również o świadczenia fakultatywne: świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej oraz dofinansowanie do wypoczynku dziecka w wieku 6-18 lat. Zawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mogą ubiegać się dodatkowo o środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego, pokrycie kosztów remontu w lokalu, którym prowadzona jest zawodowa rodzina zastępcza lub rdd.

Zawodowe rodziny oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, na mocy zawartej z Prezydentem Miasta Kielce umowy, otrzymują wynagrodzenie, którego wysokość nie może być niższa niż

2000 zł. Zasady ustalania wysokości wynagrodzenia w zależności od rodzaju świadczonej usługi, stażu pracy oraz ilości powierzonych opiece dzieci reguluje Zarządzenie Prezydenta Miasta Kielce.

Wysokość środków przeznaczonych w 2013 r. na rodzinną pieczę zastępczą wyniosła – 2 414 343 zł, z tego:

- miesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 297 dzieci – 1 896 457 zł,
- świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej dla 14 dzieci – 19 322 zł,
- dofinansowanie do wypoczynku dziecka w wieku 6-18 lat dla 25 dzieci – 12 295 zł,
- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla 4 rodzin – 17 686 zł,
- pokrycie kosztów remontu lokalu lub domu, w którym prowadzona jest zawodowa rz lub rdd dla 3 rodzin – 14 958 zł,
- wynagrodzenia dla 15 zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rdd (wraz z należnymi składkami) – 424 187 zł.
- wynagrodzenia dla 5 osób zatrudnionych do pomocy w sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarczych oraz rodzin pomocowych (wraz z należnymi składkami) – 29 438 zł.

W 2013 r. 34 dzieci przestało być wychowankami rodziny zastępczej, czego powodem było:

- w 4 przypadkach osiągnięcie pełnoletności przez wychowanka i usamodzielnienie,
- w 15 przypadkach rozwiązanie rodziny zastępczej i powrót dzieci do rodziców naturalnych,
- w 2 przypadkach przeniesienie do innej rodziny zastępczej,
- w 11 przypadkach adopcja dziecka,
- w 2 przypadkach umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej,

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Z dniem 1.01.2012 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze przestały być instytucjami pomocy społecznej. Zmiana przepisów regulujących ich funkcjonowanie spowodowała konieczność dostosowania nazewnictwa, organizacji i standardów świadczonych usług do wymogów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2013 r. na terenie miasta Kielce funkcjonowały następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze świadczące opiekę całodobową:

- a) Zespół Placówek im. A. Kamińskiego „Kamyk”, ul. Toporowskiego 12 (14 miejsc socjalizacyjnych, 11 miejsc specjalistyczno-terapeutycznych),
- c) Zespół Placówek „Dobra Chata”, ul. Sandomierska 126 (28 miejsc socjalizacyjnych),
- d) Niepubliczna Placówka Rodzinna Nr 1, ul. Struga 1/1 (8 miejsc),
- f) Dom Rodzinny nr 1, ul. Pomorska 119 A (8 miejsc)
- g) Dom Rodzinny nr 2, ul. Górników Staszicowskich 93 (8 miejsc)
- h) Placówka Opieki Doraźnej „Azyl”, ul. Kołłątaja 4 (14 miejsc interwencyjnych).

W miesiącu marcu 2013 roku zakończył się, rozpoczęty 1 sierpnia 2012 r., proces likwidacji Domu dla Dzieci. Likwidacja tej placówki, która specjalizowała się w opiece nad małymi dziećmi, związana była z polityką Miasta Kielce, zgodnie z którą dzieci do lat 10 pochodzące z gminy, nie są umieszczane w pieczy instytucjonalnej, lecz w formach rodzinnych. Takie rozwiązanie jest zgodne również z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Potencjał lokalowy oraz częściowo kadrowy likwidowanej placówki został wykorzystany w utworzonym, zgodnie z potrzebami miasta, żłobku „Uśmiech Malucha”.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r., w oparciu o postanowienie sądu rodzinnego, w placówkach opieki całodobowej umieszczono 39 małoletnich, z tego:

- 2 dzieci w Zespole Placówek „Kamyk”,
- 1 dziecko w Zespole Placówek „Dobra Chata”
- 30 dzieci w Placówce Opieki Doraźnej „Azyl”,
- 6 dzieci w Placówkach Rodzinnych
- w 15 przypadkach odmówiono innym powiatom skierowania dzieci do placówek na terenie miasta Kielce z powodu braku miejsc lub konieczności zapewnienia miejsca dzieciom z terenu Miasta Kielce przebywającym tymczasowo w POD „Azyl” na czas oczekiwania na wydanie przez Sąd prawomocnego postanowienia o umieszczeniu w placówce.

Na dzień 31.12.2013 r. w kieleckich placówkach opieki całodobowej przebywało 80 dzieci, z tego 51 dzieci pochodzących z miasta Kielce oraz 29 dzieci pochodzących z innych powiatów. Dzięki finansowaniu dzieci przez powiaty pochodzenia koszty utrzymania placówek opieki całodobowej przez Miasto Kielce są zdecydowanie niższe.

Na koniec 2013 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów przebywało 1 dziecko pochodzące z Miasta Kielce. Liczba jest tak mała, ponieważ z zasady MOPR nie umieszcza dzieci w placówkach zlokalizowanych poza miejscem stałego zamieszkania, by umożliwić kontakt z rodzicami oraz pracę z nimi nad powrotem dzieci do środowisk naturalnych.

Na terenie miasta Kielce nie ma problemu z realizacją postanowień sądu o umieszczeniu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Jako jeden z nielicznych powiatów w Polsce posiadamy wolne miejsca w placówkach, które czekają na dzieci.

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym z pieczy zastępczej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. udzielono pomocy w usamodzielnieniu 71 wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej. Z tego:

- 62 osoby otrzymały pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 11 osób otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- 9 osób objęto jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie,

Wysokość środków przeznaczonych w 2013 r. na świadczenia związane z usamodzielnieniem wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej wyniosła 341 121 zł, z tego na:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki na kwotę 257 942 zł,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na kwotę 40 351 zł,
- jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie na kwotę 42 882 zł.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. pomocą w usamodzielnieniu objęto również 23 wychowanków opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą, z tego:

- 20 osób otrzymało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 5 osób otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- 3 osoby objęto jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie,
- 5 osobom umożliwiono zamieszkanie w mieszkaniu chronionym,

- 3 osobom udzielono pomocy w pozyskaniu mieszkania socjalnego.

Wysokość środków przeznaczonych w 2013 r. na świadczenia związane z usamodzielnieniem wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 107 599 zł, z tego:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki na kwotę 71 940 zł,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na kwotę 15 883 zł.,
- jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie na kwotę 19 776 zł.

Postępowanie dotyczące ustalania odpłatności rodziców naturalnych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Ogólna liczba rodziców naturalnych, dla których w 2012 r. wydano decyzję – 353 w tym:

- rodziców dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej – 264
- rodziców dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 89

Dla rodziców dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej łącznie wydano 525 decyzji, w tym:

- decyzji odstępujących w całości od ustalenia opłaty - 226
- decyzji odstępujących w części od ustalenia opłaty - 9
- decyzji ustalających opłatę z urzędu - 100
- decyzji zmieniających decyzje - 55
- decyzji umarzających należności - 39
- decyzji rozkładających należności na raty – 1
- decyzji umarzających postępowanie - 26
- decyzji uchylających lub wygaszających decyzje – 19
- decyzji odmawiających odstąpienia w całości i odstępujących w części od ustalenia opłaty – 16
- decyzji odmawiających wszczęcia postępowania – 1
- decyzji odmawiających umorzenia należności - 2

Dla rodziców dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej łącznie wydano 185 decyzji, w tym:

- decyzji odstępujących od ustalenia opłaty – 75
- odstępujących w części od ustalenia opłaty - 2

- decyzji ustalających opłatę z urzędu - 31
- decyzji zmieniających decyzje - 15
- decyzji umarzających należności - 23
- decyzji rozkładających należności na raty - 2
- decyzji uchylających lub wygaszających decyzje – 24
- decyzji odmawiających odstąpienia w całości i odstępujących w części od ustalenia opłaty - 13

Ogólna liczba opiekunów prawnych dzieci przebywających w placówkach – 2, dla których wydano 1 decyzję ustalającą opłatę oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie.

Ogólna liczba osób pełnoletnich przebywających w placówkach – 3, dla których nie wszczęto postępowania z uwagi na brak dochodu.

Ogólna liczba osób pełnoletnich przebywających w rodzinach zastępczych – 6, dla których wydano decyzję o nienaliczaniu opłaty.

W 2013 roku zostały podjęte intensywne działania w celu ustalenia miejsca pobytu osób zobowiązanych do regulowania opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz egzekucji należności z tym związanych.

W stosunku do rodziców naturalnych dzieci bez ustalonego miejsca pobytu podjęto następujące czynności:

- 7 osób - prowadzone są bieżące poszukiwania (wnioski do różnych instytucji, jak Urzędy Gmin, ZUS, Centralne Biuro Meldunkowe, Centralny Rejestr Osób Osadzonych, itp.),
- 9 osób – sprawy przygotowane do napisania wniosku do Sądu Rejonowego o ustanowienie kurateli dla osoby nieznanej z miejsca pobytu,
- 39 osób – skierowano wnioski do Sądu Rejonowego o ustanowienie kurateli dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, z tego 28 spraw Sąd rozpatrzył pozytywnie, 11 spraw oczekuje na przesłanie postanowienia lub wyznaczenie terminu rozprawy,
- 48 osób nadal oczekuje na wszczęcie procedury poszukiwawczej.

W stosunku do dłużników (rodziców, którzy nie regulują ustalonej opłaty oraz osób zobowiązanych do spłaty nienależnie pobranych świadczeń skierowano:

- 67 upomnień do spłaty należności,
- 73 nowe tytuły egzekucyjne.

Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu.

W 2013 r. zawarto lub kontynuowano:

- 34 porozumienia w zakresie ponoszenia kosztów za pobyt dzieci pochodzących z Kielc przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zamieszkujących na terenie innych powiatów,
- 25 porozumień w zakresie ponoszenia kosztów przez powiaty pochodzenia dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zamieszkujących na terenie Miasta Kielce,
- 5 notami obciążono powiaty pochodzenia dzieci za pobyt w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcje pogotowia rodzinnego,
- 1 porozumienie w zakresie ponoszenia kosztów za pobyt dzieci pochodzących z Kielc przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów,
- 20 porozumień i umów w zakresie ponoszenia kosztów przez powiaty pochodzenia dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Kielce,
- 60 notami obciążono powiaty pochodzenia dzieci za pobyt w placówce interwencyjnej.

Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz różnego rodzaju placówki socjoterapeutyczne, resocjalizacyjne i poprawcze, m.in. młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz zakłady poprawcze.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. pomocą w usamodzielnieniu objęto 8 wychowanków w/w form opieki, z tego:

- 6 osób otrzymało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 2 osoby otrzymały jednorazową pomoc na usamodzielnienie,
- 2 osobom umożliwiono zamieszkanie w mieszkaniu chronionym,

Wysokość środków przeznaczonych w 2013 r. na świadczenia związane z usamodzielnieniem wychowanków wyniosła 24 376 zł, z tego na:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki na kwotę 17 778 zł,

- jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie na kwotę 6 588 zł.

Prowadzenie i zapewnienie miejsc w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Kielcach, ul. Słoneczna 9.

Dom dla Matek z małoletnimi dziećmi i Kobiet w cięży jest ośrodkiem wsparcia, zapewniającym możliwość całodobowego pobytu, dla osób wychowujących samotnie dzieci lub kobiet w cięży, pochodzących z terenu miasta Kielce, dotkniętych przemocą lub znajdujących się w sytuacji kryzysowej,

W 2013 r. wsparciem Domu dla Matek z Małoletnimi dziećmi objęto 22 osoby, w tym 8 dorosłych (7 kobiet i 1 mężczyznę) oraz 14 dzieci.

2.2.13. Dział Projektów Strukturalnych

Główne zadania działu:

1. Opracowywanie i wdrażanie przedsięwzięć służących rozwiązywaniu problemów społecznych wynikających z ustawy o pomocy społecznej.
2. Opracowywanie przedsięwzięć służących osiągnięciu celów i realizacji zadań określonych w Strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Kielce na lata 2010-2013.
3. Budowanie lokalnej koalicji organizacji i instytucji statutowo zajmujących się problematyką społeczną zgodnie z zasadą współpracy i partnerstwa.
4. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację zadań polityki społecznej.

Projekty realizowane w 2013 r.:

1. Tytuł projektu: ***Poprawa jakości usług opieki społecznej poprzez adaptację budynku na lokale aktywizujące dla osób niepełnosprawnych oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych personelu Zespołu Placówek "Kamyk" w Kielcach***

Budżet projektu: **786 907,86 zł**

Czas trwania projektu: 21.06.2013 r.- 31.03.2015 r.

Przedmiot projektu: Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie poziomu życia i funkcjonowania niepełnosprawnych wychowanków placówki poprzez wzmacnianie ich podmiotowości i aktywności życiowej. W ramach działań inwestycyjnych utworzonych i wyposażonych zostanie 6 lokali aktywizujących dla 9 osób z niepełnosprawnością

intelektualną, fizyczną lub sprzężoną. Działania w szczególności skierowane do osób, które przy wsparciu opiekuna będą w stanie samodzielnie funkcjonować.

Dla 18 pracowników merytorycznych przewidziany jest udział w szkoleniach, kursach oraz studiach podyplomowych z zakresu specyfiki potrzeb osób objętych pomocą społeczną i aktywizowania podopiecznych. Kierunki i tematyka kształcenia to między innymi: oligofrenopedagogika, socjoterapia, neurologopedia, zachowania agresywne i autoagresywne osób niepełnosprawnych, sposoby i metody pracy z osobami niepełnosprawnymi, zasady komunikacji z mieszkańcami z zaburzeniami procesów poznawczych. Dzięki działaniom szkoleniowym pracownicy merytoryczni wzbogacą zajęcia o nowatorskie metody i formy pracy z niepełnosprawnymi wychowankami.

Źródło dofinansowania: Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, Obszar tematyczny: Ochrona zdrowia, Cel 2 Poprawa usług podstawowej opieki zdrowotnej i usług opieki społecznej, w ramach projektu KIK/57 „Podniesienie jakości usług świadczonych w Jednostkach Organizacyjnych Pomocy Społecznej w celu wzmocnienia podmiotowości i aktywności życiowej podopiecznych”.

Więcej informacji na stronie internetowej projektu:

www.programszwajcarski.kamyk.mopr.kielce.pl

2. Tytuł projektu: ***Poprawa jakości usług opieki społecznej poprzez utworzenie mieszkań aktywizacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych personelu Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Kielcach***

Budżet projektu: **1 957 995,19 zł**

Czas trwania projektu: 21.06.2013 r. - 30.09.2015 r.

Przedmiot projektu: Podniesienie jakości usług świadczonych mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II przy ul. Jagiellońskiej poprzez realizację działań inwestycyjnych oraz szkoleniowych dla personelu. Rezultatem inwestycji będzie utworzenie 19 mieszkań aktywizacyjnych dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych. Dla pracowników merytorycznych i medycznych zorganizowane będą szkolenia oraz studia podyplomowe, między innymi o tematyce: metody i techniki terapii zajęciowej w chorobie wieku podeszłego, profesjonalna obsługa trudnego klienta terapia zajęciowa w systemie rehabilitacji, aktywizacja podopiecznego w zakresie utrzymania sprawności fizycznej i samodzielności życiowej, rekreacja i turystyka jako obszar kultury fizycznej w usprawnianiu osób niepełnosprawnych, zaburzenia psychosomatyczne a funkcjonowanie osoby starszej.

Podniesienie poziomu posiadanych kwalifikacji umożliwi efektywniejszą pracę, co wpłynie na profesjonalne, indywidualne podejście do podopiecznych.

Źródło dofinansowania: Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, Obszar tematyczny: Ochrona zdrowia, Cel 2 Poprawa usług podstawowej opieki zdrowotnej i usług opieki społecznej, w ramach projektu KIK/57 „Podniesienie jakości usług świadczonych w Jednostkach Organizacyjnych Pomocy Społecznej w celu wzmocnienia podmiotowości i aktywności życiowej podopiecznych”.

Więcej informacji na stronie internetowej projektu:

www.programszwajcarski.dps.mopr.kielce.pl

3. Tytuł projektu: ***Pilotażowe wdrożenie standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowanie Modelu Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności przez Kieleckie Partnerstwo Lokalne***

Budżet projektu: **890 188,00 zł**

Środki wykorzystane: **865 928,63 zł**

Czas trwania projektu: 01.03.2012 r. - 31.08.2013 r.

Projekt realizowany w partnerstwie z Kołem Kieleckim Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta (Partner 1) i Fundacją „POMOST” (Partner 2).

Przedmiot projektu: Pilotażowe wdrożenie standardów usług w zakresie bezdomności i przetestowanie Modelu Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności.

Testowanie modelu przeprowadzono na poziomie prewencji, interwencji, integracji. Wobec osób bezdomnych świadczone wystandaryzowane usługi w obszarach:

Streetworking – w funkcjonującym gminnym systemie był nową metodą pracy z osobami bezdomnymi pozostającymi poza systemem pomocy instytucjonalnej. Zatrudniono 3 streetworkerów, którzy między innymi monitorowali osoby bezdomne przebywające w przestrzeni publicznej i miejscach niemieszkalnych, podejmowali interwencje ratujące życie oraz kierowali do właściwych instytucji. Współpracowali z funkcjonariuszami Straży Miejskiej i Policji w zakresie wspólnych patroli. W celu edukacji środowiska lokalnego i przeciwdziałania bezdomności wśród osób młodych w 11 szkołach dla 279 uczniów w przeprowadzili pogadanki. Usługą streetworkingu objęto 201 osób bezdomnych, zlokalizowano 51 miejsc stałego pobytu osób bezdomnych w przestrzeni publicznej oraz 12 miejsc okresowego pobytu, podjęto 9 interwencji bezpośrednio ratujących życie. Stworzono mapę bezdomności w gminie.

Praca socjalna - diagnoza sytuacji i potrzeb osoby bezdomnej, indywidualizacja wsparcia w ramach kontraktu socjalnego. Pilotaż przeprowadzili pracownicy socjalni Działu ds. Bezdomności. Z 68 osobami bezdomnymi zawarto kontrakty socjalne. Wobec 29 świadczone pracą socjalną i udzielono dodatkowego wsparcia. Zintensyfikowaną pracę socjalną na poziomie profilaktyki, interwencji i integracji prowadzono na rzecz 9 osób bezdomnych. Praca socjalna najczęściej dotyczyła odbudowy relacji w rodzinie (3 osoby na stałe powróciły do rodziny), motywowania do ustalenia grupy niepełnosprawności, kierowania do grup AA, uregulowania sytuacji finansowej w kierunku współpłacenia klienta za pobyt w schronisku. 3 osobom odtworzono dokumenty osobiste. W grupie osób bezdomnych objętych kontraktami socjalnymi 17 nie dotrwało do końca projektu, 5 zrezygnowało ze współpracy opuszczając placówkę, 4 podjęły zatrudnienie usamodzielniając się finansowo, 4 zmieniły miejsce stałego pobytu, 2 zamieszkały u rodziny lub u znajomych, 1 otrzymała mieszkanie socjalne, 1 zmarła, 1 odwieszono wyrok w zakładzie karnym, 7 przeszło do samodzielnego zamieszkania, 10 usamodzielniało się. W ramach aktywizacji społeczno-zawodowej zaoferowano 5-dniowe warsztaty w Klubie Integracji Społecznej i spotkania integracyjne połączone z pogadankami dotyczącymi uzależnienia od alkoholu, motywacji do działania, pracy wolontaryjnej, tendencji na lokalnym rynku pracy itp. Średnio uczestniczyło w nich 21 osób. Ponadto dla 26 uczestników przeprowadzono 2 wyjazdowe warsztaty integracyjno-edukacyjne nt. profilaktyki uzależnień i kompetencji społecznych. Niepowodzeniem zakończyła się próba utworzenia grupy wsparcia dla osób bezdomnych pozostających bez zatrudnienia oraz trening kompetencji rodzicielskich dla samotnych matek. Pracownicy socjalni otrzymali wsparcie superwizyjne w wymiarze 2h/mc.

Mieszkalnictwo i pomoc doraźna - zwiększenie infrastruktury placówek dla osób bezdomnych. Głównymi działaniami było uruchomienie noclegowni i przyznanie mieszkań w ramach pilotażu metody „Najpierw Mieszkanie”. Partner 1 uruchomił i w pełni wyposażył noclegownię na 20 miejsc dla osób bezdomnych. Pozwoliło to zapewnić schronienie osobom nie kwalifikującym się do pobytu w schronisku, bądź naruszającym obowiązujący tam regulamin. Uzupełniono również niedobory bielizny i obuwia dla osób bezdomnych. Pracownicy otrzymali wsparcie superwizora (2h/mc). Partner 2 w ramach testowania *Modelu Najpierw Mieszkanie* zabezpieczył miejsca pobytu dla osób zagrożonych bezdomnością bądź pozostających w bezdomności przez krótki czas. W udostępnionych mieszkalnych wsparciem objęto 2 rodziny i 4 samotne matki tj. 9 osób dorosłych i 7 dzieci. Rodziny poprzez stabilizację mieszkaniową mogły uporządkować swoje sprawy osobiste, zawodowe i

finansowe. Po zakończeniu projektu rodziny nadal zamieszkują lokale na zasadzie umów najmu przez okres do 2 lat. Pracę wspierającą w mieszkaniach prowadził asystent osoby bezdomnej (1/2 etatu), psycholog (20 h/mc) oraz doradca zawodowy (40 h/mc). Wartością dodaną usługi było poszerzenie zasobów mieszkań chronionych służących jako niezbędne miejsce tymczasowego pobytu dla osób zagrożonych bezdomnością. Pozwoliło to na przeciwdziałanie zjawisku bezdomności już w fazie początkowej. W okresie pilotażu 70 osób bezdomnych skorzystało z usługi noclegowni, 2 otrzymały lokal socjalny, 71 skorzystało z konsultacji psychologicznych, 9 objęto wsparciem asystenta osoby bezdomnej. Zabezpieczano osoby bezdomne przed wychłodzeniem organizmu poprzez dostarczanie butów zimowych oraz odzieży. Przygotowano także paczki z artykułami i środkami czystości. Osobom bezdomnym przebywającym w miejscach niemieszkalnych zakupiono termosy oraz śpiwory.

Zdrowie - zwiększenie skuteczności terapii i profilaktyki uzależnień poprzez wdrażanie autorskich programów terapeutycznych i podniesienie współpracy z placówkami terapii uzależnień. Pilotaż standardu prowadzili instruktor terapii uzależnień, pielęgniarka i asystent osoby bezdomnej. Udzielali wsparcia w utrzymywaniu abstynencji, motywowali do podjęcia terapii uzależnień, udzielali rozmów wspierających. W efekcie 21 osób bezdomnych podjęło terapię uzależnień, 14 zakończyło program podstawowy, 9 złamało abstynencję. Asystent osoby bezdomnej przeprowadził 107 rozmów motywująco-wspierających. Wdrażano procedury odwszawiania osób bezdomnych korzystających ze wsparcia Ośrodka Interwencyjno-Terapeutycznego. Dział ds. Bezdomności udzielał osobom bezdomnym potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zatrudnienie i edukacja - działania w celu aktywizacji społecznej i zawodowej. Przeprowadzono cykl 11 treningów edukacyjnych, w których uczestniczyło średnio 12 osób. Tematyka obejmowała prawa człowieka, prawa i obowiązki obywatela, podstawowe normy etyczne, konflikty i przemoc, komunikacja społeczna, motywacja do zmian, moje mocne i słabe strony, stres i depresja, trening budżetowy, ochrona zdrowia, niepełnosprawność i choroby psychiczne. Dla osób zagrożonych bezdomnością Partner 2 przeprowadził trening ekonomiczny (6 h), kluczowych kompetencji społecznych (6 h) oraz motywacyjny (2 x 6 h). MOPR zorganizował 67 - godzinny kurs operatora wózka jezdniowego z bezpieczną wymianą butli dla 4 osób, 100 – godzinny kurs obsługi programowania obrabiarek sterowanych numerycznie CNC dla 1 osoby. Reintegrację społeczną i pogłębianie więzi rodzinnych przeprowadzono organizując wyjazdy integracyjno-krajoznawcze do Sandomierza dla 15

osób bezdomnych, do Inwałdu i Wieliczki dla 13 osób bezdomnych i otoczenia, do Lublina i Kozłówki dla 15. Wszystkim zainteresowanym osobom bezdomnym wydawano bilety wstępu do obiektów kultury. Największym zainteresowaniem cieszyły się Jaskinia Raj, teatr, kino, muzea.

Partnerstwo lokalne – współpraca w ramach Partnerstwa Lokalnego oraz innych podmiotów na rzecz skuteczniejszego rozwiązywania problemu bezdomności. Zawarto 6 porozumień o współpracy ze Strażą Ochrony Kolei, Polskim Związkiem Działkowców, Strażą Miejską, Poradnią Profilaktyki i Leczenia uzależnień MONAR, Stowarzyszeniem Nadzieja Rodzinie oraz Stowarzyszeniem Arka Nadziei. Także przedstawiciele Policji aktywnie uczestniczyli w pilotażu. Utworzenie lokalnej koalicji na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności pozwalało na lepsze współdziałanie powyższych podmiotów, wymianę informacji, usprawnienie działania oraz realizację przedsięwzięć niemożliwych do podjęcia jedynie własnymi siłami i środkami MOPR. W ramach standardu zostały opracowane ulotki na temat miejsc zakwaterowania i pomocy osobom bezdomnym na terenie miasta Kielce. Odbyły się 2 debaty społeczne nt. zadłużeń czynszowych i alimentacyjnych osób zagrożonych bezdomnością i sposobów ich odpracowywania i rezultatów projektu pilotażowego. Koalicjanci i zainteresowane problemem bezdomności podmioty zadeklarowały przygotowanie dla miasta Kielce programu oddłużeniowego dla mieszkańców oraz kontynuowanie pracy streetworkerów.

Źródło dofinansowania: Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna, Projekt 1.18 Tworzenie i rozwijanie standardów jakości usług instytucji pomocy i integracji społecznej, Zadanie 4 Działania w zakresie standaryzacji pracy z osobami bezdomnymi. Opracowanie Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności.

Więcej informacji na stronie internetowej projektu:

www.wychodzeniezbezdomnosci.mopr.kielce.pl

4. Tytuł projektu: ***Spółdzielnia socjalna – szansa na zmianę i lepsze życie***

Budżet projektu: **567 425,00 zł**

Czas realizacji projektu: 01.01.2013 r. - 30.06.2014 r.

Przedmiot projektu: Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej oraz aktywizacja społeczno-zawodowa 15 osób bezrobotnych (6 kobiet i 9 mężczyzn) w wieku aktywności zawodowej poprzez przygotowanie ich do prowadzenia wspólnego przedsiębiorstwa społecznego.

W ramach projektu dla Uczestników projektu przeprowadzono szkolenie z zakresu ekonomii społecznej, prowadzono doradztwo indywidualne przy opracowywaniu biznesplanów. Zorganizowano również wizyty studyjne w spółdzielniach socjalnych działających w branżach podobnych do planowanych, tj. w Spółdzielni Socjalnej „Rybka” w Katowicach, Spółdzielni Socjalnej „Ogrody Smaku” w Tychach i Spółdzielni Socjalnej „Opoka” w Chechle. Ponadto dla założycieli spółdzielni zorganizowano szkolenie zawodowe o tematyce budowlanej i gastronomicznej. Udzielono dotacji na rozpoczęcie działalności dla 10 Uczestników projektu, którzy założyli 2 spółdzielnie socjalne. Powstałe w ramach projektu przedsiębiorstwa otrzymują także wsparcie pomostowe finansowe oraz doradcze, mające ułatwić im funkcjonowanie na rynku przez pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności. Źródło dofinansowania: Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet VII, Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej.

Więcej informacji na stronie internetowej projektu: www.ekonomiaspoleczna.mopr.kielce.pl

5. Tytuł projektu: *Świat w moim domu*

Budżet projektu: **1 466 090 zł**

Czas realizacji projektu: 01.10.2010 r. – 31.03.2015 r.

Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu. W ramach projektu dostarczono zestawy komputerowe z oprogramowaniem do 154 gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, w tym do osób niepełnosprawnych oraz zapewniono im dostęp do szerokopasmowego Internetu. Ponadto członkowie gospodarstw uczestniczyli w szkoleniu z zakresu obsługi komputera i korzystania z Internetu. Prowadzono bieżący monitoring użytkowania sprzętu komputerowego oraz Internetu.

Źródło finansowania: Współfinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 8 Os Priorytetowa Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion.

Więcej informacji na stronie internetowej projektu: www.poig.mopr.kielce.pl

6. Tytuł projektu: *Okno na świat*

Budżet projektu: **1 259 799,75 zł**

Czas realizacji projektu: 01.07.2013 r. – 31.08.2015 r.

Przedmiot projektu: Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez dostarczenie do 150 gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej dostępu do szerokopasmowego Internetu, wyposażenie gospodarstw w zestawy komputerowe z oprogramowaniem oraz przeprowadzenie szkoleń z zakresu obsługi komputera i korzystania z Internetu.

Źródło finansowania: Współfinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 8 Oś Priorytetowa Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion.

Więcej informacji na stronie internetowej projektu: www.oknonaswiat.mopr.kielce.pl

Najważniejsze projekty przygotowane w 2013 r.:

1. Tytuł projektu: ***Aktywnie po pracę***

Budżet projektu: **1 118 811,28 zł**

Projekt w partnerstwie z Miejskim Urzędem Pracy w Kielcach oraz przedsiębiorstwem.

Przedmiot projektu: Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych, w tym niepełnosprawnych. Wsparcie w pokonaniu barier w powrocie na rynek pracy poprzez pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i psychologiczne, podniesienie umiejętności społecznych i kwalifikacji zawodowych podczas zajęć w Klubie Integracji Społecznej oraz na kursach doskonalących, nabycie doświadczenia zawodowego w trakcie 12-miesięcznego zatrudnienia subsydiowanego w przedsiębiorstwach.

Źródło dofinansowania: Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2. Tytuł projektu: ***Chcę – Potrafię - Pracuję***

Budżet projektu: **917 641,82 zł**

Projekt w partnerstwie z Miejskim Urzędem Pracy w Kielcach oraz przedsiębiorstwem.

Przedmiot projektu: Aktywizacja społeczno-zawodowa bezrobotnych kobiet i mężczyzn w wieku do 30 roku życia. Wsparcie w postaci: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, zajęć w Centrum Aktywności Środowiskowej, warsztatów w Klubie Integracji Społecznej podnoszących umiejętności społeczne i zawodowe, kursów doskonalących, 6-miesięcznych staży zawodowych.

Źródło dofinansowania: Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W Dziale Projektów Strukturalnych w 2013 r. rozpoczęto realizację Programu wolontaryjnego (zarządzenie nr 9/2013 z dnia 5 lutego 2013 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach w sprawie wprowadzenia w życie *Programu wolontaryjnego w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Kielcach*). Wdrożenie i realizacja założeń *Programu* ma na celu monitorowanie środowisk osób potrzebujących wsparcia oraz świadczenia pomocy wolontaryjnej. Działania wolontaryjne uzupełniają usługi pomocy niematerialnej dla osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Wolontariusze świadczyli pomoc w następujących obszarach działań:

WOLONTARIAT W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY RODZINIE W KIELCACH	
Obszar działania	Liczba osób objętych pomocą wolontaryjną
Pomoc dzieciom i młodzieży	40
Pomoc osobom starszym, samotnym	15
Pomoc osobom niepełnosprawnym	15
RAZEM	70

AKCJE WOLONTARIATU MOPR	
Nazwa akcji	Liczba zaangażowanych wolontariuszy
Festyny: <i>Grunt to rodzinka, Żegnaj szkoło</i>	20
<i>Święto Kielc</i>	40
<i>Kielce biegają</i>	20
<i>XVI Światowe Letnie Igrzyska Polonijne Kielce 2013</i>	120
<i>Razem przeciw białaczce DKMS</i>	50

DANE OGÓLNE NA TEMAT WOLONTARIATU	
Liczba współpracujących wolontariuszy	55
Liczba zawartych porozumień z wolontariuszami	195
Liczba wydanych zaświadczeń	160
Liczba przeprowadzonych szkoleń	100
Liczba przeszkolonych wolontariuszy	200

2.2.14. Pomoc osobom bezdomnym

Udzielaniem pomocy przebywającym na terenie Kielc osobom bezdomnym, ofiarom przemocy mieszkającym w schroniskach, osobom opuszczającym zakłady karne i placówki opiekuńczo-wychowawcze, przebywającym w szpitalach i zgłaszającym się do schronisk, ogrzewalni, noclegowni, zajmuje się Dział ds. Bezdomności.

Pracownicy socjalni udzielają wszechstronnej pomocy w postaci:

- interwencji kryzysowej,
- poradnictwa,
- pracy socjalnej,
- pomocy finansowej, rzeczowej.
- schronienia

W **2013** r. z pomocy skorzystało **637** środowisk (**710** osób) dotkniętych bezdomnością, w tym: w Dziale ds. Bezdomności **616** środowisk (**678** osób), w Rejonach Opiekuńczych **21** środowiska (**32** osób)

Formy pomocy

Tabela 17. Pomoc pieniężna, niepieniężna, w naturze.

Forma pomocy:	Liczba osób:	Liczba świadczeń:
Zasiłki stałe	85	774
Zasiłki okresowe	233	1745

Forma pomocy:	Liczba osób:	Liczba świadczeń:
Zasilki celowe z przeznaczeniem na:	275	417
- zakup obuwia	28	29
- zakup odzieży	28	29
-zakup środków czystości	42	42
- zakup leków i koszty leczenia	112	240
- inne cele	57	66
- zasiłki celowe specjalne	8	11
Świadczenie pieniężne na zakup żywności –program rządowy	19	96
Usługi opiekuńcze	2	216
Pomoc niepieniężna w formie:	95	210
- odzieży i obuwia, koców i śpiworów z magazynu MOPR		
Obiady: które były realizowane w następujących barach : „Jagienka”, „Turystyczny”, „Jaś i Małgosia”, „Krystyna”, Stołówka Akademicka, Stołówka MZK, „Wespol” i w jadalniach („11:30” ul. Bodzentyńska, „11.30” ul. Piekoszowska)	283	51758 (liczba posiłków łącznie)
Bilet kredytowany	22	55
Sprawienie pogrzebu	5	5
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	88	639
Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	34	34

Pomoc w formie schronienia

	Mężczyźni	Mężczyźni	Kobiety	Kobiety
M-c	Schronisko dla Bezdomnych Kielce ul. Żeromskiego 36a	Schronisko dla Bezdomnych Kielce ul. Sienna 5	Schronisko dla Kobiet Caritas Diecezji Kieleckie ul. Urzędnicza 7b	Schronisko dla Kobiet PCK Kielce ul. Olkuska 18
	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
I	23	43	6	6
II	23	43	5	6
III	23	43	3	6
IV	24	43	4	7
V	25	45	4	8
VI	25	49	7	6
VII	24	50	5	8
VIII	25	49	5	8
IX	20	48	4	8
X	26	51	3	5
XI	25	55	2	5
XII	23	47	2	6

m-c	Dom Pomocy Słoneczny Widelki 38	Dom dla Bezdomnych w Chałupkach	Dom dla Osób Najuboższych Monar – Markot w Stapor-kowie	Wspólnota “Chleb Życia” Schronisko dla Chorych Betlejem w Warszawie	Małe Dzieło Boskiej Opatrzności -Orioniści Schronisko Don Orione w Czarnej	Fundacja Uczniowie Marka Kotańskiego “Nikt nie jest sam”w Rokitnie	Dom Samotnych Matek z Dziećmi Monar - Markot w Tuchowie
I	1	0	2	1	1	1	0
II	0	0	3	1	1	1	0
III	0	0	4	1	1	1	0
IV	0	0	3	1	1	1	2
V	0	0	3	1	1	1	2
VI	0	0	3	0	1	1	2
VII	0	0	3	0	1	1	2
VII I	0	1	0	0	1	1	2
IX	0	3	0	0	1	1	2
X	0	2	0	0	1	1	2
XI	2	2	0	0	1	1	2
XII	2	2	2	0	1	1	2

Noclegownia, Ogrzewalnia, Świetlica Dzienna, Punkt Interwencji Kryzysowej dla osób bezdomnych, Mieszkania Chronione

	Kobiety i mężczyźni	Kobiety i mężczyźni	Mężczyźni	Kobiety i mężczyźni	Mężczyźni
m-c	Ogrzewalnia Caritas Diecezji Kieleckiej Żeromskiego 36a	Świetlica Dzienna „Przystań” z łaźnią i pralnią Stowarzyszenie „Arka Nadziei”	Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn Żeromskiego 36a	Punkt Pomocy Doraźnej Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny ul. Żniwna 4	Mieszkania Chronione – Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny Żniwna 4
	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
I	15	95	17	71	5
II	12	87	17	69	5
III	12	96	15	68	5
IV	10	84	14	75	5
V	-	83	14	62	5
VI	-	63	11	65	5
VII	-	58	18	72	5
VIII	-	71	18	70	5
IX	-	60	21	60	5
X	6	74	15	73	5
XI	3	93	19	72	5
XII	3	89	18	163	5

Opis działań z zakresu pracy socjalnej i poradnictwa na rzecz osób bezdomnych

Dane liczbowe:

1. Pomoc w załatwieniu spraw urzędowych dotyczących:

- uzyskania mieszkania socjalnego z zasobów gminy (pismo, osobista wizyta) **17**
- uzyskania własnych świadczeń emerytalno – rentowych (pismo, osobista wizyta) **6**
- wyrobieni dowodu osobistego (wypełnienie druku, towarzyszenie w urzędzie) **39**

2. Pomoc w zakresie ochrony zdrowia :

- pomoc w zgromadzeniu dokumentacji medycznej **36**
- pomoc w przeprowadzeniu specjalistycznych badań **34**
- kontakt z lekarzem, pielęgniarką **73**
- odwiedziny Klientów w szpitalu **64**
- pomoc w przygotowaniu wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności, niezdolności do pracy **60**
- pomoc w wykupieniu leków **211**

3. Praca motywacyjna z osobą bezrobotną:

- kierowanie osób bezdomnych do prac społecznie użytecznych **7**
- motywowanie do uczestnictwa w szkoleniach, kursach w KIS, MUP szkoleniach unijnych **98**
- kierowanie do doradcy zawodowego **239**

4. Pomoc w formie odzieży, obuwia itp.

- wydanie skierowania do magazynów: MOPR, PCK, Caritas **245**

5. Pomoc w formie:

- skierowania do łaźni **93**
- skierowania do pralni **75**

6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi **279**

7. Interwencja kryzysowa	12
8. Motywowanie do skorzystania z pomocy psychologa	
(SOW, psycholog w schronisku)	110
9. Kierowanie na konsultacje z prawnikiem	55
10. Kierowanie na konsultacje do terapeuty uzależnień	311
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	17
Miejsce w Domu Pomocy Społecznej w Kielcach	9

Inne działania z zakresu pracy socjalnej

Prowadzone przez pracowników socjalnych i streetworkerów zatrudnionych w Dziale ds. Bezdomności działania często służą zabezpieczeniu osób będących w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. Dostosowane są do możliwości i potrzeb odbiorcy. Proponowane działania mają na celu poprawę funkcjonowania tych osób w społeczeństwie. Zadania często prowadzone są we współpracy ze służbami miejskimi – Policją, Strażą Miejską, Strażą Ochrony Kolei, zarządami spółdzielni mieszkaniowych, ogródków działkowych oraz organizacjami pozarządowymi. Działania prowadzone są także w godzinach wieczornych i dniach ustawowo wolnych od pracy w miejscach niemieszkalnych (altany działkowe, pustostany, kanały ciepłownicze, piwnice i klatki schodowe, altany śmietnikowe, garaże i inne). Osoby bezdomne informowane są o funkcjonującym w Kielcach systemie pomocy skierowanym do tej grupy społecznej.

Organizacja uroczystości dla osób bezdomnych.

W dniu **30 marca 2013 r.** zorganizowano w Wojewódzkim Domu Kultury uroczyste śniadanie Wielkanocne dla ok. **250 osób** bezdomnych i samotnych przebywających w Kielcach.

W dniu **24 grudnia 2013 r.** uroczystą Wigilię dla ok. **500 osób** bezdomnych i samotnych przebywających na terenie naszego miasta. Za przygotowanie obu uroczystości odpowiedzialni byli Caritas Diecezji Kieleckiej, Wojewódzki Dom Kultury oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach.

W dniu **17 października 2013 r.** Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach współorganizował obchody światowego Dnia Walki z Ubóstwem, w którym udział wzięło ponad **100 osób**.

3. Pomoc instytucjonalna

3.1. OŚRODEK INTERWENCYJNO-TERAPEUTYCZNY, UL. ŻNIWNA 4

W listopadzie 2010 r. zlikwidowano w Kielcach Izbę Wytrzeźwień. Zgodnie z ustalonymi procedurami postępowania z osobami w stanie nietrzeźwości, opracowanymi przez zespół specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, pomocy społecznej i zdrowia publicznego - dyrektorów Wydziałów Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych Miasta Kielce:

1. mieszkańcy Kielc znajdujący się w stanie nietrzeźwości, nie wymagający pomocy lekarskiej, są przewożeni przez Policję i Straż Miejską do miejsca zamieszkania,
2. sprawcy wykroczeń i przestępstw, w tym sprawcy przemocy domowej, nie wymagający pomocy lekarskiej, przebywają w PDOZ do czasu ich wytrzeźwienia, po czym Policja podejmuje wobec nich kroki prawno-karne,
3. osoby w stanie nietrzeźwości wymagający pomocy lekarskiej są dowożeni do SOR lub innych placówek służby zdrowia,
4. osoby bezdomne, w rozumieniu przepisów art. 6 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej, w stanie nietrzeźwości przebywające na terenie Kielc, osoby które nie są bezdomne, ale pochodzą z gmin spoza powiatu kieleckiego, których Policja nie jest w stanie ze względu na odległość dowieźć do domu miejsca zamieszkania oraz osoby, których nie można przekazać w obecnej chwili pod opiekę osób najbliższych znajdują bezpieczne schronienie w Ośrodku Interwencyjno-Terapeutycznym MOPR (OIT).

Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny przy ul. Żniwnej 4 udziela pomocy przebywającym na terenie Kielc osobom wskazanym powyżej, które znalazły się w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia z powodu nadużycia alkoholu lub innej sytuacji kryzysowej oraz świadczy pomoc w formie pobytu w mieszkaniach chronionych.

W skład struktury organizacyjnej Ośrodka wchodzi:

- a. Punkt Pomocy Doraźnej (PPD) pełniący funkcję Punktu Interwencji Kryzysowej,
- b. Mieszkania Chronione (MCh),
- c. Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK).

Do zadań Ośrodka należy m.in.:

- a. udzielanie schronienia,
- b. prowadzenie profilaktycznej działalności konsultacyjnej, informacyjnej i edukacyjnej,
- c. motywowanie do przeprowadzenia detoksykacji i podjęcia leczenia,
- d. budowanie systemu oparcia społecznego dla osób bezdomnych,
- e. aktywizacja osób bezdomnych,
- f. zapewnienie pobytu w mieszkaniach chronionych osobom bezdomnym, które przy odpowiednim wsparciu mogą samodzielnie funkcjonować,
- g. przygotowanie osób bezdomnych do usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

Ośrodek jest ogniwem miejskiego systemu wsparcia na rzecz osób bezdomnych. Współdziała ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi MOPR, a zwłaszcza z Działem ds. Bezdomności, Zespołem Usług Interwencji Kryzysowej oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świętokrzyskim Centrum Profilaktyk i Edukacji, ośrodkami terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, Policją, Strażą Miejską, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi działalność związaną z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz pomocą bezdomnym. Do PPD przyjmowane są osoby, znajdujący się w sytuacjach kryzysowych zagrażających ich życiu lub zdrowiu, np. z powodu nadużycia alkoholu lub wychłodzenia organizmu. Osobom tym zapewniane jest bezpieczne schronienie, ciepła herbata lub kawa zbożowa, odzież i obuwie. Mają możliwość wykonania podstawowych zabiegów higieniczno-sanitarnych.

Do **Punktu Pomocy Doraźnej** w 2013 roku klienci byli przyjmowani 1263 razy, w sumie przebywając tam pod opieką lekarza i opiekunów 19 360 godzin. Lekarze badali stan zdrowia klientów przybyłych do Ośrodka, udzielali stosownej pomocy i informacji po wytrzeźwieniu klienta. Przy opuszczeniu placówki klientami zajmował się pracownik socjalny. Pracował nad udzieleniem właściwej pomocy klientom w porozumieniu z pracownikiem socjalnym Działu ds. Bezdomności (m.in. udzielanie informacji, pomocy w formie odzieży, posiłków, pomoc w uzyskaniu skierowania na leczenie i transporcie do placówki leczniczej oraz uzyskanie biletu kredytowanego do gminy właściwej klienta itp.).

Następnie z klientami pracowali terapeuci uzależnień. Ustalali, czy jest to pierwszy czy kolejny pobyt klienta w Ośrodku. Przy pierwszorazowym pobycie przeprowadzali wywiad-

wstępną diagnozę nozologiczną. W wywiadzie zawierali podstawowe informacje, które zebrali zgodnie z wewnętrznymi procedurami. Natomiast w momencie, kiedy klient pojawiał się kolejny raz, był motywowany do podjęcia leczenia i utrzymywania abstynencji. Terapeuci udzielali wyczerpujących informacji dotyczących leczenia uzależnienia i placówek, które realizują programy odwykowe. Terapeuci wspierali klienta w momencie podjęcia decyzji o leczeniu, a także ustalali wspólnie z klientem kierunek dalszego postępowania. W chwili, gdy klient chciał podjąć terapię kierowany był do placówki ZOZ w celu konsultacji i uzyskania skierowania do szpitala. Podczas pobytu w szpitalu monitorowali przebieg leczenia. W przypadku, kiedy klient nie wyrażał zgody na leczenie, terapeuta starał się nawiązać z nim kontakt – oferował pomoc, proponował spotkania, podawał godziny pracy, telefon służbowy. Do ubiegłego roku klienci, którzy trafiali do PPD 3 kolejne razy i nie chcieli podjąć współpracy, byli informowani o złożeniu wniosku do GKRPA o zastosowanie zobowiązania do leczenia. W 2013 roku terapeuci przeprowadzili ponad 500 rozmów motywujących do podjęcia leczenia z 243 osobami.

PPD pełni również rolę czynnego całodobowo **Punktu Interwencji Kryzysowej**, udzielając schronienia osobom bezdomnym wymagającym pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych lub żyjącym w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych na czas remontu ich domów. W wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach, kiedy klient miał ustalony termin zgłoszenia się na oddział odwykowy, a nie miał gdzie przebywać do momentu rozpoczęcia terapii, w porozumieniu z Kierownikiem Ośrodka, proponowano klientowi określony czasowo pobyt w PIK- czyli do chwili uzyskania miejsca w szpitalu. Do Punktu Interwencji Kryzysowej w 2013 roku trafiło 55 osób na 896 dni. Z klientami PIK-u stałą pracę prowadził pracownik socjalny i terapeuci w celu wyjaśnienia sytuacji, w jakiej znalazł się klient i udzieleniu najwłaściwszej pomocy.

Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny dysponuje 5 mieszkaniami chronionymi. Pokoje jednoosobowe ze wspólną kuchnią i węzłem sanitarnym wyposażone są w podstawowe meble i sprzęt RTV. Zamieszkanie w mieszkaniu chronionym ma na celu umożliwienie odbycia i zakończenia terapii odwykowej oraz integrację osób bezdomnych ze środowiskiem poprzez przygotowanie ich do samodzielnego życia pod opieką specjalistów. Do MCh przyjmowane są - na podstawie decyzji administracyjnej - pełnoletnie osoby bezdomne, które realizują postanowienia kontraktu socjalnego zawartego z pracownikiem socjalnym Ośrodka i współdziałają w rozwiązywaniu swej trudnej sytuacji życiowej, zwłaszcza kontynuują terapię odwykową i zachowują abstynencję. Czas pobytu w

mieszkanium chronionym, poza szczególnie uzasadnionymi przypadkami, nie może być dłuższy niż 18-24 miesiące.

W 2013 roku dwóch mieszkańców założyło spółdzielnię socjalną Agro-Bud, tworząc sobie w ten sposób miejsca pracy i możliwości rozwoju.

Obowiązki opiekuna mieszkań chronionych pełni pracownik socjalny Ośrodka.

Obejmują one w szczególności:

- sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania chronionego,
- udzielanie mieszkańcom wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych,
- świadczenie na rzecz mieszkańców pracy socjalnej we współpracy z pracownikami socjalnymi Działu ds. Bezdomności i innymi specjalistami,
- mediacje w sytuacjach konfliktów między mieszkańcami,
- udzielanie pomocy i wskazanie sposobów załatwiania bieżących spraw urzędowych i osobistych,
- pobieranie opłaty za pobyt w mieszkaniu chronionym.

Koszty pobytu w mieszkaniu chronionym ponoszą jego mieszkańcy w kwocie ustalonej w decyzji administracyjnej proporcjonalnie do posiadanych dochodów własnych.

W mieszkaniach chronionych przebywa obecnie 5 mężczyzn, którzy wcześniej byli stałymi bywalcami Izby Wytrzeźwień i PPD. Działania placówki o charakterze interwencyjno-terapeutycznym, poza zadaniami, o których mowa wyżej, koncentrują się również na tym, by zmienić ponad 50-letnią praktykę Izby Wytrzeźwień i odczucie społeczne (w tym także u osób bezdomnych):

- że miejsce przy ul. Żniwnej to nie miejsce opresji i kary, służące wyłącznie do trzeźwienia lecz profesjonalnej kompleksowej pomocy i wsparcia,
- że osobę z chorobą alkoholową trzeba leczyć, a nie izolować, bo np. swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia w miejscu publicznym,
- że problem uzależnienia jest problemem niezwykle złożonym, ma liczne uwarunkowania i jedynie wielokierunkowe działania oparte na dobrej diagnozie psychologicznej i społecznej, rozpoznaniu w poszczególnych przypadkach przyczyn, skutków oraz możliwości zmiany, mogą odnieść efekty.

W Mieszkaniach Chronionych w 2013 roku przebywało 5 osób. Mieszkańcy byli motywowani do podjęcia działań w kierunku zatrudnienia, uczestniczenia w kursach, wyjazdach integracyjnych w ramach projektu Gminnego Standardu Wychodzenia z

Bezdomności, a także konstruktywnym spędzaniu czasu wolnego (korzystanie z biblioteki, opieka nad bezdomnymi zwierzętami, majsterkowanie i uprawa roślin).

W 2013 roku udzielono pomocy w dotarciu do Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy 38 osób, nie wszyscy jednak zostali przyjęci do szpitala lub pojęli terapię.

Raz w tygodniu w środę odbywają się spotkania grupy AA, opiekę nad spotkaniami sprawowali terapeuci ośrodka.

Istnienie placówki interwencyjno-terapeutycznej jest rozwiązaniem innowacyjnym w skali kraju, jednak w stosunku do osób bezdomnych, które są zdegradowane społecznie i znajdują się niekiedy w mocno zaawansowanym stadium choroby alkoholowej, tylko niestandardowe działania mogą przynieść skutek. Zapewnienie im miejsca zamieszkania na czas odbywania terapii i rozwiązywania rozlicznych problemów życiowych, umożliwia wyrwanie z patologicznego pierwotnie i wtórnie środowiska, które wielokrotnie uniemożliwia zachowanie abstynencji. Z kolei utrzymywanie abstynencji jest podstawą do rozpoczęcia procesu resocjalizacji.

W tym roku kontynuowane były spotkania w ramach projektu Gminnych Standardów Wychodzenia z Bezdomności, w ramach których omówione były i dopracowane formy współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi (Towarzystwo Świętego Brata Alberta, Fundacja Pomost), służbami porządkowymi (Policja, Straż Miejska, Straż Ochrony Kolei) i innymi zainteresowanymi (Polski Związek Działkowców Okręgowy Zarząd Świętokrzyski) a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie Kielce mających na celu wypracowanie jak najlepszych praktyk w pracy z osobami bezdomnymi. W trakcie tych rozmów omówiono wkład Ośrodka Interwencyjno-Terapeutycznego w pracę z osobami bezdomnymi i dopracowano procedury współpracy z zainteresowanymi. Odbyły się również trzy spotkania integracyjne osób bezdomnych, w których uczestniczyła grupa „AA Żniwna” przedstawiając świadectwa trzeźwości i formy pomocy jakie oferują, doradca zawodowy, mieszkańcy Mieszkań Chronionych przy ul. Żniwnej, pracownicy Działu ds. Bezdomności oraz bezdomni przebywający w Kielcach.

W OIT w 2013 roku odbywały się spotkania:

- 2 razy w miesiącu spotkania w ramach projektu GSWB
- 1 raz w miesiącu zebranie z mieszkańcami mieszkań chronionych OIT
- 1 raz w tygodniu zebranie pracowników obecnych na zmianie w danym dniu

- 1 raz w miesiącu zebranie wszystkich pracowników OIT
- 1 raz w miesiącu zespoły interdyscyplinarne z pracownikami Działu ds. Bezdomności w sprawie mieszkańców mieszkań chronionych
- w sprawach interwencyjnych takie zespoły odbywały się częściej- według zaistniałych potrzeb.

W ramach ergoterapii odbywały się w OIT zajęcia kulinarne i ogrodnicze. Klienci z mieszkań chronionych i PIK wraz z pracownikami Ośrodka współpracowali przy zbiórce nakrętek na poczet zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, pomp insulinowych itp.

Kontynuowano i podjęto współpracę z :

- Towarzystwem Opieki Nad Zwierzętami
- Rejonowym Przedsiębiorstwem Zieleni oraz Zespołem Szkół Zawodowych przy ul. Zgody 31 Technikum Architektury Krajobrazu - zagospodarowanie klombu przed OIT
- Koroną Kielce i VIVE Kielce - zapewnienie mieszkańcom MCh możliwości korzystania z wejściówek na imprezy sportowe w ramach nabywania umiejętności konstruktywnego spędzania czasu wolnego.
- MOSiR Kielce – zapewnienie mieszkańcom MCh wejściówek na basen w ramach nabycia umiejętności konstruktywnego spędzania czasu.
- Kinem Moskwa - zapewnienie mieszkańcom MCh biletów na seanse filmowe.
- Grupami AA spotykającymi się poza OIT- w celu zwiększenia możliwości kierowania klientów
- Schroniskami dla osób bezdomnych w Kielcach
- Hostelem dla Uzależnionych od Alkoholu w Pałęgach.

Nasi pracownicy, po godzinach pracy, brali wolontaryjny udział przy zbiórce żywności organizowanej przez Caritas (w porozumieniu z pracownikami zajmującymi się zbiórką żywności otrzymaliśmy żywność dla osób przebywających na PIK).

Zaopatrzone PPD w odzież używaną z likwidacji sklepu z odzieżą używaną w Bodzentynie i z magazynów Caritas.

Na terenie Ośrodka odbywają się rocznice trzeźwościowe mieszkańców mieszkań chronionych, a także uczestników Grupy AA.

3.2. KLUBY SENIORA

W czterech klubach seniora i ich filiach; przy ul. Św. Stanisława Kostki 4a (filie: ul. Konopnickiej 5 i ul. Żeromskiego 44), ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 75 (filia ul. Miodowa 7), przy ul. Hożej 39 i Al. Legionów 5 (filia ul. Urzędnicza 3 i ul. Mała 17/4), codzienne od poniedziałku do piątku, odbywają się zajęcia dla osób starszych. Z oferty placówek korzysta codziennie kilkaset osób. W 2/3 są to stali uczestnicy zajęć w tematycznych pracowniach i kąciakach zainteresowań. W przypadku organizowania imprez okolicznościowych, wieczorków tanecznych, zajęć kulturalno – oświatowych, wystaw, prelekcji - godziny otwarcia przedłuża się w zależności od potrzeb seniorów. Oferta Klubów skierowana jest do wszystkich osób, które wchodzi w wiek senioralny oraz zakończyły okres aktywności zawodowej. Uczestnictwo jest bezpłatne. Oferta nie jest objęta rejonizacją, dzięki czemu mogą z niej skorzystać wszyscy zainteresowani seniorzy z Kielc i okolic. Filia Klubu Seniora przy ul. Żeromskiego prowadzi terapię dla osób chorych na chorobę Parkinsona.

Kluby prowadzą zajęcia z zakresu:

- rękodzieła artystycznego
- porad kosmetycznych.
- gimnastyki i rehabilitacji
- muzykoterapii
- prasy i telewizji
- w kąciakach: komputerowym, brydżowym, szachowym, filmowym i kulinarnym

Seniorzy uzyskują wsparcie emocjonalne, podtrzymana jest ich aktywność fizyczna i psychiczna. Kluby seniora w założeniu mają tworzyć sieć kontaktów społecznych i w efekcie zapobiegać izolacji, sprzyjać wytworzeniu pozytywnych postaw wobec starości na zewnątrz, integrować wewnątrz- i międzypokoleniowo, wykorzystywać potencjał osób starszych, również umożliwić dostęp do społeczeństwa informacyjnego.

Istotną ofertą edukacyjną cieszącą się dużym zainteresowaniem jest prowadzenie kursów języków obcych np. angielskiego, niemieckiego, włoskiego. Organizowane są wycieczki krajoznawcze i zapraszani są na spotkania klubowe poeci, artyści malarze, kolekcjonerzy.

W klubach organizowane są wystawy tematyczne. Wspólnie z personelem klubów uczestnicy podejmują wiele akcji np. pomocy bezdomnym, utrzymują bieżący kontakt z młodzieżą w szkołach, organizują występy artystyczne, wieczorki taneczne i spotkania świąteczne.

Zajęcia ruchowe oraz rehabilitacja

1. gimnastyka i aerobik
2. masaż i ćwiczenie zasad ergonomii życia codziennego dla osób zaawansowanych wiekowo
3. muzykoterapia połączona z aromaterapią

Kursy i zajęcia usprawniające intelektualnie

1. „Komputer od podstaw”
2. „Komputer nasz powszedni” – nauka pisania, obsługa popularnych programów, Internet
3. Kursy języków obcych
4. Turnieje Szachowe

Zwiedzanie zabytków historycznych i historii naturalnej, muzea oraz spotkania z ciekawymi ludźmi

1. Spotkania i prelekcje
2. Wycieczki Klubowe

Zajęcia usprawniające manualnie

1. Rękodzieło artystyczne – nauka różnych technik artystycznych
2. Kącik „Złotej rączki”
3. Nauka szycia na maszynie
4. Pracownia modelarska
5. Ciemnia fotograficzna

Samopomoc dnia powszedniego

1. Kółko Sałatkowe
2. Kosmetyka na co dzień i od święta

Kluby seniora stale poszerzającą zakres swojej działalności.

3.3. ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

Środowiskowy Dom Samopomocy Typu A, ul. Miodowa 7

Środowiskowy Dom Samopomocy Typu A przeznaczony jest dla osób dorosłych z problemami zdrowia psychicznego. Jest to Ośrodek dzienny, zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00.

W roku 2013 z proponowanych zajęć w ŚDS skorzystało 43 osoby niepełnosprawne.

Uczestnikom oferowano zajęcia z zakresu terapii zajęciowej w pracowniach:

- gospodarstwa domowego
- rękodzieła artystycznego
- fryzjersko – kosmetycznej
- środowiskowo – przyrodniczej
- komputerowej
- rekreacyjnej

Uczestnicy brali udział w zajęciach z zakresu terapii zajęciowej i korzystali z rozmów aktywizująco – wspierających poprawiających ich funkcjonowanie psychospołeczne. Brali też udział w wyjazdach integracyjnych, wspólnych zabawach organizowanych w ramach planowych działań placówki. Zapewniona była opieka pielęgniarki psychiatrycznej, wsparcie i poradnictwo psychologiczne oraz pomoc pracownika socjalnego.

Domownicy mieli możliwość udziału w treningach: lekowym, umiejętności społecznych, kulinarnym, umiejętności samoobsługi oraz w treningu obsługi sprzętu komputerowego i urządzeń audiowizualnych.

Raz w miesiącu odbywały się spotkania rodziców (opiekunów) uczestników ŚDS Typu A, ul.Miodowa7 i Kieleckiego Domu pod Fontanną zorganizowanych jako grupa wsparcia działająca przy Świętokrzyskim Zespole Regionalnym Koalicji na rzecz Zdrowia Psychicznego. Rodzice, opiekunowie uczestników wspierają się wzajemnie, wymieniają się doświadczeniami, otrzymują pomoc psychologiczną i socjalną.

W Domu funkcjonuje zespół teatralno-muzyczny „Szansa”.

Po raz szósty użytkownicy brali udział w Projekcie Systemowym MOPR pn „Działanie szansą na przyszłość”, wdrażanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i Upowszechnienie Aktywnej Integracji współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – 6 osób. Efektem było:

1. Ukończenie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe

- kurs fryzjerski – 1 osoba

-kurs cukiernik - piekarz 1 osoba

-kurs kucharz – 1 osoba

-kurs obsługa komputera Ms Office – 2 osoby

2. Udział w warsztatach umiejętności społeczno – zawodowych – 4 osoby

3. Indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym – 3 osoby

4. Odbycie staży zawodowych – 2 osoby

5. Udział w imprezach integracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych organizowanych w ramach działań środowiskowych Programu Aktywności Lokalnej dla Odbiorców Projektu oraz uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy.

Osoby korzystające z naszej pomocy stają się bardziej pewni siebie, zaradni życiowo, zmotywowani do zmian swojej sytuacji społecznej poprzez aktywny udział w terapii i akceptację choroby. Nabywają umiejętności społecznych, uczą się podejmowania decyzji i odpowiedzialności za nie, współpracy z innymi, doskonałą umiejętność nawiązywania kontaktów, umieją załatwić własne sprawy związane z funkcjonowaniem w społeczeństwie. Odbywają staże oraz otrzymują zatrudnienie w zakładach pracy chronionej.

Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Kielcach, ul. Okrzei 8
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Kielcach jest placówką mającą charakter otwarty, gdzie uczestnictwo jest na zasadach dobrowolności.

Chętni mogą korzystać z zajęć od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 – 16.00. Dom przeznaczony jest dla osób mających poważne trudności w życiu codziennym, szczególnie w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. Do miesiąca września 2013 roku dla ŚDS przyznane były 24 miejsca. W okresie od października do grudnia 2013 roku liczba miejsc została zwiększona do 25. Ogółem w roku 2013 fachowym wsparciem i opieką objętych zostało 29 osób. Dzięki treningom w poszczególnych pracowniach uczestnicy doskonalą się w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych oraz w sposobach spędzania wolnego czasu.

Formy terapii prowadzone w Środowiskowym Domu Samopomocy:

A – psychoterapia grupowa i indywidualna

B – terapia zajęciowa grupowa i indywidualna

- zajęcia plastyczne,
- rękodzielnictwo,
- zajęcia teatralne,
- zajęcia relaksacyjne,
- terapia kulinarna,
- biblioterapia,
- socjoterapia,
- muzykoterapia,
- ergoterapia,
- stolarstwo z modelarstwem,
- zajęcia sportowe i rekreacyjne,
- zajęcia komputerowe,
- zajęcia kosmetyczne,
- trening gospodarczy,
- trening higieniczny.

Dodatkowo w 2013 r. uczestnicy i pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy zorganizowali i uczestniczyli w licznych imprezach okolicznościowych i wycieczkach.

Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. H. Kollątaja 4

Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B jest przeznaczony dla osób z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym i znacznym. Chętni znajdują tu opiekę i wsparcie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 16:00.

Dom przeznaczony jest dla 25 osób, które w życiu codziennym napotykają na poważne trudności, zarówno w zakresie pielęgnacji jak i kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. W minionym roku opieką objęliśmy 33osób.

Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, nie posiada barier architektonicznych .W celu wzmocnienia wsparcia środowiska dla rodzin, uczestnikom zajęć oferowany jest transport.

Na osoby potrzebujące wsparcia oczekuje dobrze przygotowana kadra. Sześciu instruktorów terapii zajęciowej, dwóch terapeutów ds. usprawniania ruchowego , psycholog, opiekun ,dwie pielęgniarki , pracownik socjalny i kierownik.

W zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości osoby zainteresowane mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w ramach:

- pracowni plastyczno – komputerowej
- pracowni gospodarstwa domowego
- pracowni środowiskowo – przyrodniczej
- pracowni rękodzieła artystycznego
- pracowni kulturalno-oświatowej
- sali usprawniania ruchowego

Środowiskowy Dom Samopomocy proponuje następujące formy terapii:

1. terapię grupową
  - zajęcia warsztatowe
  - trening komunikacji interpersonalnej
2. trening umiejętności spędzania czasu wolnego
  - muzykoterapię
  - zajęcia relaksacyjne
  - biblioterapię
3. gimnastykę poranną
4. terapię zajęciową indywidualną i grupową
  - zajęcia plastyczne
  - biblioterapię
  - socjoterapię
  - ergoterapię
  - rękodzielnictwo
  - rehabilitację
  - fizjoterapię

- zajęcia sportowe i rekreacyjne
- trening gospodarczy
- trening higieniczny
- rewalidację indywidualną

Dodatkowo w 2013r uczestnicy i pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy organizowali i uczestniczyli w licznych imprezach okolicznościowych i wycieczkach

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Kielcach ul. E. Orzeszkowej 53

Środowiskowy Dom Samopomocy typu B jest przeznaczony dla 25 osób niepełnosprawnych intelektualnie z terenu miasta Kielce, a także w przypadku posiadania wolnych miejsc również mieszkańców z innych gmin.

Chętni znajdują tu opiekę i wsparcie od poniedziałku do piątku od godz. 7:00 do 16:00. Zadaniem Domu jest podtrzymanie niezbędnych do samodzielnego życia cech osób w nim przebywających, poprawy ich zaradności osobistej, sprawności psychofizycznej oraz przystosowania do funkcjonowania w środowisku.

Na dzień 31.12.2012 roku aktualne decyzje administracyjne posiadało 27 osób. W roku sprawozdawczym 2013 przybyła jedna osoba, dwie zrezygnowały ze względu na zmianę miejsca zamieszkania i sytuacji rodzinnej, jedna zmarła. Ogółem w roku 2013 wsparcie otrzymało 29 osób.

Budynek jest w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych, nie posiada barier architektonicznych. Domownikom, ze względu na duże trudności w poruszaniu się (8 osób na wózkach inwalidzkich) zapewniony jest transport, aby dać im większą możliwość korzystania z zajęć oraz odciążyc w ten sposób ich rodziny i bliskich.

Podstawowym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest podnoszenie jakości życia oraz zapewnienie oparcia społecznego osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków ze środowiskiem.

Działalność Domu opiera się na realizowaniu indywidualnego planu wspierająco – aktywizującego tworzonego przez zespół terapeutyczny przy współudziale uczestnika lub jego opiekuna.

W zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości osoby zainteresowane mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w ramach:

- pracowni plastyczno – komputerowej
- pracowni gospodarstwa domowego

- pracowni kulinarnej
- pracowni rękodzieła artystycznego
- sali fizjoterapeutycznej
- świetlicy

Środowiskowy Dom Samopomocy typu C dla osób ze zdiagnozowaną chorobą Alzheimera ul. Krzemionkowa 1

Dom czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 – 17.00. Zatrudnia 17 osób, w tym:

- kierownik – 1
- opiekunowie - 3
- instruktor terapii – 9
- pracownik socjalny – 1
- pielęgniarka – 1
- konsultant – psycholog – 1
- pracownik gospodarczy – 1

ŚDS ma charakter lokalny, świadczeniami obejmuje mieszkańców miasta Kielc. Przeznaczony jest dla 25 osób i ma charakter otwarty. W 2012r. skierowano do Domu 48 osób, średnio w skali roku opieką objęte były 29 osoby.

Przeznaczony jest dla osób starszych z różnymi postaciami otępienia, demencji starczej, chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami czynności psychicznych. Dla osób, które wymagają częściowej opieki w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagają leczenia szpitalnego ani pobytu w całodobowej placówce opiekuńczej.

Funkcjonowanie ŚDS opiera się na współpracy z rodzinami i opiekunami, społecznością lokalną, placówkami kulturalno-oświatowymi oraz organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Postępowanie wspierająco-aktywizujące:

- trening umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej,
- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- trening motywacyjny, w tym m. in.: motywowanie do kontaktu, motywowanie do aktywności, motywowanie do samodzielności, motywowanie do podejmowania kontaktów społecznych,

- terapia zajęciowa w tym m. in.: muzykoterapia, arteterapia, ergoterapia, biblioterapia, choreoterapia,
- działania rewalidacyjne,
- rehabilitacja ruchowa,
- poradnictwo socjalne,
- inne formy terapeutyczne dostosowane do potrzeb użytkowników, m. in. psychoterapia, imprezy integracyjne, poradnictwo psychologiczne i praca terapeutyczna z rodzinami lub opiekunami uczestników.

Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimera w Kielcach Al. Legionów 5

Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimera stanowi środowiskową formę pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osoby dotkniętej chorobą Alzheimera w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji.

Swoją działalność Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimera opiera na przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2013.182 t. j.).

Zgodnie z art. 51 wyżej wymienionej ustawy osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia.

Zgodnie z art. 97 ustawy o pomocy społecznej opłatę za pobyt w ośrodku wsparcia ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną. Rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia.

Z dniem 1 stycznia 2010 r. zgodnie z Uchwałą Nr XLIV/1063/2009 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad odpłatności za pobyt w Ośrodku Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimera świadczenie w formie: terapii zajęciowej, psychoterapii i socjoterapii oraz rehabilitacji ruchowej realizowane są bezpłatnie.

Uczestnicy ponoszą odpłatność za wydawane w Ośrodku posiłki w formie obiadu dwudaniowego przyznane na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej odrębną decyzją administracyjną. Wysokość ponoszonej przez uczestników odpłatności za wydawane w Ośrodku posiłki uzależniona od posiadanego dochodu.

Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera rozpoczął swoją działalność w dniu 1 września 2008 roku.

Obszarem swojego działania obejmuje mieszkańców gminy Kielce. Dysponuje 20 miejscami. Jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 - 17.00.

Kandydatów do Ośrodka kwalifikuje zespół konsultantów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach w składzie:

- lekarz psychiatra,
- specjalista psychologii klinicznej,
- pielęgniarka psychiatryczna.

Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera zapewnia dziesięciogodzinną opiekę osobom chorym na Alzheimerera obojga płci.

Prawo pobytu w Ośrodku Wsparcia Dziennego mają jedynie te osoby, którym świadczenie to zostało przyznane decyzją administracyjną.

W 2013 roku decyzje kierujące do Ośrodka Wsparcia Dziennego otrzymało 35 osób. W tym 20 osób po raz kolejny ubiegało się o prawo pobytu w Ośrodku natomiast 15 osób otrzymało decyzje kierujące po raz pierwszy.

Z dokumentacji placówki wynika, iż większość uczestników korzysta z możliwości ponownego złożenia wniosku o umieszczenie w Ośrodku.

W okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. z pobytu w placówce zrezygnowało 12 osób. Decyzja o rezygnacji we wszystkich przypadkach wynikała z pogarszającego się stanu zdrowia osoby chorej na Alzheimerera spowodowanego postępującym procesem chorobowym.

Obecnie na umieszczenie w Ośrodku Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera oczekują 44 osoby.

Wśród Uczestników przebywających w Ośrodku Wsparcia Dziennego 3 osoby są całkowicie ubezwłasnowolnione i mają ustalonego opiekuna prawnego.

Liczba podopiecznych uczęszczających do Ośrodka wynosi od 20 do 25 osób w skali roku. W okresie od stycznia 2013 r. do grudnia 2013 r. w Ośrodku Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera wydano 4940 posiłków (obiady).

Na zakup posiłków (obiadów) wydano kwotę - **19 266,00 zł.**

Wpłata za posiłki (obiady) od Uczestników - **15 449,85 zł.**

Z decyzji administracyjnych wynika, że za obiady wydawane w Ośrodku:

- 29 osób ponosiło pełną odpłatność,
- 3 osoby ponosiły częściową odpłatność,
- 3 osoby były całkowicie zwolnione z odpłatności.

Oferty Ośrodka Wsparcia Dziennego

Oferta kierowana do Uczestników:

1. terapia zajęciowa (arteterapia, muzykoterapia, biblioterapia, filmoterapia),
2. działania rewalidacyjne,
3. terapia wspomnieniowa,
4. trening relaksacyjny,
5. zajęcia komputerowe,
6. rehabilitacja ruchowa wraz z choreoterapią,
7. opieka pielęgniarstwa,
8. wyżywienie (obiad),
9. udział w życiu kulturalno - towarzyskim.

Oferta kierowana do Rodzin:

1. poradnictwo socjalne,
2. spotkania informacyjno-edukacyjne,
3. grupy wsparcia.

3.4. DZIAŁ DS. INSTYTUCJONALNEJ POMOCY OSOBOM STARSZYM

Do zadań Działu należy: kierowanie osób do domów pomocy społecznej. Na terenie Kielc w 2013 r. funkcjonowało 6 DPS w tym:

- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych im. Jana Pawła II, ul. Jagiellońska 76
- DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych im. A. Kępińskiego, ul. Jagiellońska 76
- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych, ul. Tarnowska 10
- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych, ul. Sobieskiego 30
- DPS dla kobiet przewlekle psychicznie chorych, ul. Żeromskiego 4/6
- DPS Polskiego Związku Niewidomych, ul. Złota 7
oraz 6 Rodzinnych Domów Pomocy
- RDP, ul. Tobrucka 19,
- RDP ADWECTUS, ul. Narwicka 22
- RDP, ul. Narwicka 22

- RDP, ul. Hoża 60
- RDP, Złoty Wiek , ul. Hoża 60
- RDP, ul. Hoża 60/2

DPS-y dysponują 66 miejscami - 624 miejsca w domach prowadzonych przez Miasto Kielce i 45 miejsc w domu prowadzonym przez Polski Związek Niewidomych.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi,
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Jeżeli mieszkaniec ponosi pełną odpłatność gmina i członkowie rodziny nie mają obowiązku wnoszenia opłat.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. do MOPR wpłynęło i zostało rozpatrzonych 157 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej, z tego 136 z terenu Kielc, w tym 19 wnioski bezpośrednio ze szpitali (Morawica, WSZON - Kielce) i 21 wniosków z innych powiatów. Większość wniosków została rozpatrzona pozytywnie – 2 wnioski zostały rozpatrzone odmownie.

W roku 2013 w DPS w Kielcach i poza terenem Kielc umieszczono 174 osoby z tego 159 osób z gminy Kielce i 15 osób z innych gmin, w RDP umieszczono 27 osób z gminy Kielce i 4 osoby z innych gmin.

Obecnie domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych nie dysponują wolnymi miejscami, czas oczekiwania na miejsce wynosi w zależności od domu od 1 roku do 3 lat, natomiast czas oczekiwania na miejsce w domu dla osób przewlekle psychicznie chorych wynosi około 3 lata.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach realizuje zadania z zakresu administracji rządowej w oparciu o:

1. *Ustawę z dnia 8 października 2010 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 t.j.).
Akty wykonawcze do ww. Ustaw to:
  1. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia* (Dz. U. Nr 17, poz. 162 ze zm.).
  2. *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 ze zm.).
  3. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności* (Dz. U. Nr 228, poz. 1681).
  4. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wykonywania badań specjalistycznych na potrzeby orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. Nr 250, poz. 1875).

Na podstawie powyżej wymienionych przepisów Zespół rozpatruje wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawności dla osób ubiegających się o:

- odpowiednie zatrudnienie,
- szkolenie,
- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej,
- konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych),
- zasiłek stały,
- zasiłek pielęgnacyjny,
- ubieganie się o korzystanie z karty parkingowej,
- ubieganie się o dodatkową powierzchnię lokalową.

W Miejskim Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach zatrudnione są następujące osoby

- przewodniczący Zespołu - pełen etat - odpowiedzialny za organizację i całokształt pracy Zespołu i składów orzekających, posiadający uprawnienia członka składu orzekającego. Przewodniczący reprezentuje Zespół na zewnątrz.
- sekretarz - pełen etat - koordynuje pracę administracyjną Zespołu, pełni również funkcję członka składu orzekającego,
- pracownik socjalny – $\frac{3}{4}$ etatu - członek składu orzekającego,
- pedagog – pełen etat – członek składu orzekającego, posiadający dodatkowe zadania: wypisywanie protokołów i orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności,
- pracownik administracyjno – biurowy – pełen etat – zajmujący się wystawianiem „Legitymacji Osoby Niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16-ego roku życia” oraz „Legitymacji Osoby Niepełnosprawnej”, wprowadza złożone wnioski o wydanie legitymacji do EKSMOoN,
- pracownik administracyjno – biurowy – pełen etat - zajmujący się bezpośrednią obsługą interesantów, oraz wprowadzaniem złożonych wniosków o uzyskanie orzeczenia do EKSMOoN,
- pracownik socjalny – pełen etat – członek składu orzekającego, zajmujący się również procedurami orzekania dzieci do 16-ego roku życia oraz wprowadzaniem wniosków o uzyskanie orzeczenia o Niepełnosprawności do EKSMOoN,
- pedagog – członek składu orzekającego, zajmujący się również pisaniem protokołów i orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności z posiedzeń składów orzekających,
- psycholog – pełen etat – członek składu orzekającego, zajmujący się również pisaniem protokołów i orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności z posiedzeń składów orzekających oraz przygotowywaniem dokumentacji odwoławczej i wpisywaniem odwołań w EKSMOoN,
- konsultant prawny – $\frac{1}{2}$ etatu – sporządzanie opinii prawnych dotyczących trybu orzeczniczego,
- pracownik gospodarczy (sprzątaczką) – $\frac{1}{2}$ etatu

lekarze specjaliści zatrudnieni w ramach umowy – zlecenia w 2013 r. na stanowiskach przewodniczących składów orzekających:

- pediatra specjalista neurolog,
- dr n. med. specjalista alergolog,
- dr n. med. specjalista chorób wewnętrznych,
- dr n. med. specjalista psychiatra,
- pediatra,
- specjalista chirurg,
- specjalista chorób wewnętrznych,
- specjalista laryngologii i foniatrii,
- specjalista neurolog,
- specjalista rehabilitacji medycznej,
- specjalista okulista,
- specjalista endokrynolog
- specjalista chorób płuc.

Ww. przewodniczący składów orzekających oraz członkowie składów orzekających posiadają Certyfikaty, uprawniające do orzekania o niepełnosprawności.

W 2013 r. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach:

- przyjął wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności – **6761**
- przyjął wniosków o ustalenie niepełnosprawności – **995**
- wydał orzeczeń o stopniu niepełnosprawności – **6695**
- wydał orzeczeń o niepełnosprawności – **1015**
- wydał „Legitymacji Osoby Niepełnosprawnej” – **4494**

Jak wynika z powyższych danych w roku 2013 Zespół wydał razem **7710** orzeczeń dla osób dorosłych jak i osób do 16-ego roku życia. Bardzo dużą liczbę orzeczeń wydaje się dla osób ubiegających się o zatrudnienie na rynku pracy dla niepełnosprawnych oraz dla osób ubiegających się o korzystanie z pomocy społecznej. Ponadto utrzymuje się duża liczba osób ubiegających się o skorzystanie z turnusu rehabilitacyjnego oraz ubiegających się o zakup sprzętu rehabilitacyjnego.

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach w roku 2013 prowadził współpracę z organizacjami pozarządowymi, takimi jak: Polski Związek Niewidomych, Polski Związek Głuchych, Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane, Stowarzyszenie Pomocy dla Dzieci i Młodzieży Chorej na Cukrzycę, Stowarzyszenie Osób z Niewydolnością Nerek „Sztuczna Nerka”, Świętokrzyski Klub „Amazonki”.

W celu zapewnienia szczególnych warunków orzekania dla osób ciężko chorych, przebywających na leczeniu szpitalnym Zespół podejmuje wspólne działania ze szpitalami, Domami Pomocy Społecznej, Schroniskami dla Osób Bezdomnych, Domami Dziecka oraz Zakładami Opieki Leczniczej.